

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG**

**ZAKON
O ELEKTRONSKOM NOVCU**

Banja Luka, novembar 2023. godine

**ZAKON
O ELEKTRONSKOM NOVCU**

**GLAVA I
OSNOVNE ODREDBE**

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se pojam elektronskog novca, poslovi izdavanja elektronskog novca, izdavaoci elektronskog novca, uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društva za izdavanje elektronskog novca, nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca, te zaštita prava i interesa imalaca elektronskog novca.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) elektronski novac označava elektronski (uključujući magnetno) pohranjenu novčanu vrijednost koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog novca, a izdata je nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija i prihvata je fizičko ili pravno lice koje nije izdavalac tog novca, pri čemu elektronski novac ne uključuje digitalni zapis valute koju nije izdala i za čiju vrijednost ne garantuje centralna banka niti drugi organ javnog sektora, te koja nema pravni status novca ili valute,

2) društvo za izdavanje elektronskog novca je pravno lice koje od Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) ima dozvolu za izdavanje elektronskog novca, u skladu sa ovim zakonom,

3) imalac elektronskog novca (u daljem tekstu: imalac) je fizičko ili pravno lice kome se izdaje ili je izdat elektronski novac, odnosno koje se obratilo izdavaocu elektronskog novca radi izdavanja tog novca, kao i svako drugo fizičko ili pravno lice koje ima novčano potraživanje iz tačke 1) ovog stava,

4) imalac fizičko lice je lice koje je korisnik finansijske usluge elektronskog novca, a koje zaključuje ugovor o izdavanju elektronskog novca u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj ili drugoj komercijalnoj djelatnosti,

5) distributer je fizičko ili pravno lice koje obavlja distribuciju i/ili otkup elektronskog novca u ime i za račun društva za izdavanje elektronskog novca, ali koje u njegovo ime ne pruža platne usluge,

6) prosječni neiskorišćeni elektronski novac jeste prosječan ukupan iznos finansijskih obaveza koje se odnose na izdati elektronski novac na kraju svakog kalendarskog dana u prethodnih šest mjeseci i koji se izračunava u skladu sa ovim zakonom,

7) elektronska komunikaciona mreža i usluga elektronske komunikacione mreže imaju značenje utvrđeno propisima kojima se uređuju elektronske komunikacije.

(2) Pojedini pojmovi koji su definisani u zakonima kojima se uređuju poslovanje banaka, platne transakcije i unutrašnji platni promet imaju isto značenje i u ovom zakonu, ako njime nije drugačije određeno.

Novčana vrijednost koja se ne smatra elektronskim novcem

Član 3.

(1) U smislu ovog zakona, elektronskim novcem ne smatra se:

1) novčana vrijednost pohranjena na instrumentima koji se mogu upotrebljavati samo ograničeno i koji ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:

1. omogućavaju imaoocu kupovinu robe i usluga isključivo u prostorijama izdavaoca tog instrumenta ili, u skladu sa ugovorom s tim izdavaocem, kod ograničene mreže prodavaca robe i usluga ili za ograničen izbor robe i usluga,

2. da ga izdaje Ministarstvo finansija, organi jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj ili subjekti sa javnim ovlaštenjima za posebne socijalne svrhe za sticanje određene robe ili usluge od prodavca koji sa izdavaocem ima zaključen ugovor,

2) novčana vrijednost koja se koristi za izvršenje platne transakcije koju vrši pružalac elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge za korisnika te mreže ili usluge, pri čemu korisnik unaprijed uplaćuje sredstva tom pružaocu, i to:

1. za kupovinu digitalnih sadržaja i govornih usluga, bez obzira na uređaj koji se koristi za kupovinu ili korišćenje digitalnog sadržaja, koji se naplaćuju korisniku zajedno sa elektronskim komunikacionim uslugama, ili

2. koji se obavljaju pomoću ili putem elektronskog uređaja u dobrotvorne svrhe ili za kupovinu karata (karte javnog prevoza, parking-karte, karte za pojedine usluge i sl.), a koji se naplaćuju korisniku zajedno sa elektronskim komunikacionim uslugama pod uslovom da:

– iznos pojedinačne platne transakcije iz podt. 1. i 2. ove tačke ne prelazi 100 KM i
– ukupan iznos platnih transakcija pojedinog korisnika ne prelazi 600 KM mjesečno.

(2) Lica iz stava 1. tačka 1) podtačka 1. ovog člana dužna su da obavijeste Agenciju kada ukupan iznos izvršenih platnih transakcija iz stava 1. tačka 1) podtačka 1. ovog člana tokom prethodnih 12 mjeseci pređe 2.000.000 KM, kao i o ukupnoj vrijednosti platnih transakcija izvršenih tokom prethodnih 12 mjeseci, na način i u roku koji odredi Agencija.

(3) Agencija je ovlašćena da, na osnovu obavještenja iz stava 2. ovog člana, izvrši provjeru ispunjenosti uslova za primjenu izuzeća utvrđenih ovim članom.

(4) Lica iz stava 1. tačka 2) ovog člana dužna su da obavijeste Agenciju o obavljanju usluga koje pružaju.

GLAVA II

POSLOVI IZDAVANJA ELEKTRONSKOG NOVCA

Izdavaoci elektronskog novca

Član 4.

(1) Izdavalac elektronskog novca (u daljem tekstu: izdavalac) u Republici Srpskoj može biti:

1) banka, i to:

1. banka sa sjedištem u Republici Srpskoj,

2. banka sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH putem organizacionog dijela u Republici Srpskoj,

2) mikrokreditno društvo, i to:

1. mikrokreditno društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj,

2. mikrokreditno društvo sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH putem organizacionog dijela u Republici Srpskoj,

3) društvo za izdavanje elektronskog novca, i to:

1. društvo za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Republici Srpskoj,

2. društvo za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH putem poslovne jedinice u Republici Srpskoj, a koje je dobilo dozvolu za izdavanje elektronskog novca nadležnog organa u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH,

4) Ministarstvo finansija i organi jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj, i to kada izdaju elektronski novac u okviru svojih isključivih nadležnosti utvrđenih posebnim zakonom, kojim se uređuju nadležnosti i ovlašćenja ovih organa.

(2) Banka izdaje elektronski novac u skladu sa dozvolom izdatom prema odredbama zakona kojim se uređuje njeno poslovanje.

(3) Mikrokreditno društvo izdaje elektronski novac u skladu sa dozvolom izdatom prema zakonu kojim se uređuje njegovo poslovanje, a nakon dostavljanja obavještenja Agenciji o namjeri početka izdavanja elektronskog novca, najkasnije šest mjeseci prije dana početka izdavanja.

(4) Na poslovanje mikrokreditnog društva kao izdavaoca elektronskog novca shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima su propisani sistem upravljanja u društvu za izdavanje elektronskog novca, prijem novčanih sredstava imalaca, zaštita novčanih sredstava imalaca, izdavanje elektronskog novca preko poslovne jedinice, izdavanje elektronskog novca preko zastupnika i eksternalizacija, distribucija i otkup elektronskog novca preko trećeg lica i odgovornost društva.

(5) Izdavanje elektronskog novca, u smislu ovog zakona, koje obavlja Centralna banka BiH vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju njene nadležnosti i ovlašćenja.

(6) Izuzev izdavaocima iz stava 1. ovog člana, zabranjeno je drugim licima da izdaju elektronski novac, kao i da posluju i oglašavaju se na način koji dovodi ili može da dovede u zabludu da se radi o izdavanju elektronskog novca.

(7) Agencija može propisati posebne uslove i način zaštite novčanih sredstava koje su banke primile radi zamjene za izdati elektronski novac.

Ugovor o izdavanju elektronskog novca

Član 5.

(1) Ugovorom o izdavanju elektronskog novca obavezuje se izdavalac da njegovom imaocu izda elektronski novac u nominalnoj vrijednosti primljenih sredstava, a imalac se obavezuje da kod izdavaoca položi novčana sredstva.

(2) Izdavalac je dužan da prije zaključenja ugovora imaoca informiše o uslovima izdavanja i otkupa elektronskog novca, kao i svim naknadama koje naplaćuje.

(3) U ugovoru o izdavanju elektronskog novca obavezno se na jasan način navode uslovi izdavanja i otkupa elektronskog novca, kao i sve pripadajuće naknade.

(4) Na pitanja pravnog odnosa između izdavaoca i imaoca iz ugovora o izdavanju elektronskog novca koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi u vezi sa ugovorom o nalogu.

(5) Ništave su odredbe ugovora o izdavanju elektronskog novca koje su u suprotnosti sa odredbama o zaštiti imaoca fizičkog lica propisanim ovim zakonom.

Izdavanje elektronskog novca

Član 6.

Izdavalac je dužan da, odmah nakon prijema novčanih sredstava, izda elektronski novac u visini primljenih novčanih sredstava.

Zabrana plaćanja kamate imaocu Član 7.

Izdavaoci ne mogu plaćati kamatu niti davati bilo koju drugu imovinsku korist imaocu zbog držanja elektronskog novca u određenom periodu.

Izmjene elemenata ugovora i raskid ugovora Član 8.

Na izmjene elemenata ugovora o izdavanju elektronskog novca i raskid ugovora o izdavanju elektronskog novca shodno se primjenjuju odredbe zakona o bankama kojima se uređuje izmjena elemenata ugovora, kao i odredbe zakona o obligacionim odnosima.

Prihvatanje elektronskog novca Član 9.

(1) Elektronski novac može prihvatiti svako fizičko ili pravno lice koje sa izdavaocem zaključi ugovor o prihvatanju tog novca.

(2) Izdavalac može prihvatiti elektronski novac koji je izdao, a može, u skladu sa stavom 1. ovog člana, prihvatiti i elektronski novac koji je izdao drugi izdavalac.

Otkup elektronskog novca Član 10.

(1) Izdavaoci su dužni da na zahtjev imaoca, bez odgađanja, izvrše isplatu ili prenos novčanih sredstava u visini nominalne vrijednosti elektronskog novca koju taj imalac posjeduje (otkup elektronskog novca).

(2) Imalac može zahtijevati cjelokupni ili djelimični otkup elektronskog novca ako se taj otkup zahtijeva prije prestanka važenja ugovora zaključenog sa izdavaocem.

(3) Ako imalac zahtijeva otkup elektronskog novca na dan prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca ili u roku od godinu dana nakon prestanka važenja tog ugovora, izdavalac je dužan da izvrši cjelokupan otkup elektronskog novca.

(4) Ako na dan prestanka važenja ugovora zaključenog sa društvom za izdavanje elektronskog novca koje obavlja druge djelatnosti koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili u roku od godinu dana nakon prestanka važenja tog ugovora imalac zahtijeva otkup elektronskog novca od ovog društva, a unaprijed nije poznato koji dio novčanih sredstava bi trebao da se iskoristi kao elektronski novac, to društvo za izdavanje elektronskog novca je dužno da izvrši otkup elektronskog novca u iznosu koji je imalac tog novca zahtijevao.

(5) Pri otkupu elektronskog novca izdavalac može od imaoca naplatiti naknadu i druge troškove samo ako je to ugovoreno, i ako je:

1) imalac zahtijevao otkup prije prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca,

2) imalac raskinuo ugovor o izdavanju elektronskog novca prije ugovorenog dana prestanka važenja tog ugovora,

3) imalac zahtijevao otkup nakon isteka godinu dana od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca.

(6) Izdavalac je dužan da obezbijedi da visina naknade iz stava 5. ovog člana odgovara njegovim stvarnim troškovima.

(7) Izdavalac i imalac koji nije fizičko lice, a prihvata elektronski novac, mogu ugovoriti drugačije uslove prava na otkup od onih koji su utvrđeni ovim članom.

(8) Otkup elektronskog novca iz stava 1. ovog člana izdavalac nije dužan da izvrši ako je zahtjev imao podnesen nakon isteka pet godina od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca.

Tajnost i zaštita podataka o elektronskom novcu

Član 11.

Na tajnost i zaštitu podataka o elektronskom novcu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje unutrašnji platni promet, a kojim je uređena tajnost podataka.

Zaštita prava i interesa imalaca

Član 12.

(1) U ostvarivanju prava i interesa imaoa fizičkog lica, izdavalac je dužan da se pridržava odredaba ovog zakona, drugih propisa ili opštih uslova poslovanja kojima se uređuje elektronski novac, ugovoreni obaveza i dobrih poslovnih običaja koji se odnose na obaveze iz ugovora o izdavanju elektronskog novca.

(2) Ako se izdavalac ne pridržava obaveza iz stava 1. ovog člana, imalac fizičko lice ima pravo na zaštitu svojih prava i interesa.

(3) Odredbe o zaštiti prava i interesa korisnika bankarskih i drugih finansijskih usluga, a naročito odredbe o informisanju u pregovaračkoj fazi i uručivanju standardnog informacionog lista, kao i o pravu na prigovor, utvrđene zakonima kojima se uređuju unutrašnji platni promet i poslovanje banaka, shodno se primjenjuju i na zaštitu prava i interesa imalaca fizičkih lica.

GLAVA III

USLOVI ZA OSNIVANJE, POSLOVANJE I PRESTANAK RADA DRUŠTVA ZA IZDAVANJE ELEKTRONSKOG NOVCA

Društvo za izdavanje elektronskog novca

Član 13.

(1) Društvo za izdavanje elektronskog novca (u daljem tekstu: društvo) je privredno društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj koje ima dozvolu Agencije za pružanje usluga izdavanja elektronskog novca (u daljem tekstu: dozvola).

(2) Društvo se osniva u pravnoj formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću.

(3) Pored izdavanja elektronskog novca, društvo može obavljati i sljedeće poslove:

1) pružanje usluga platnog prometa (platnih usluga) koje su isključivo povezane sa izdavanjem elektronskog novca u skladu sa zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet i ovim zakonom,

2) operativne i pomoćne poslove neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga u skladu sa ovim zakonom (obezbjeđenje izvršenja platnih transakcija, zaštita, čuvanje i obrada podataka i slično),

3) druge djelatnosti, ako za obavljanje te djelatnosti ispunjava uslove propisane posebnim zakonom.

(4) Platne usluge iz stava 3. tačka 1) ovog člana obuhvataju:

1) usluge koje omogućavaju uplatu gotovog novca na platni račun,

2) usluge koje omogućavaju isplatu gotovog novca sa platnog računa,

3) usluge izvršavanja platnih transakcija, tj. prenosa novčanih sredstava s platnog računa, odnosno na platni račun, i to:

1. debit transferom (direktnim zaduženjem), uključujući jednokratno direktno zaduženje,

2. korišćenjem platne kartice ili sličnog instrumenta,

3. kredit transferom (transferom odobrenja).

Hibridno društvo

Član 14.

(1) Društvo koje obavlja i druge djelatnosti, u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje te djelatnosti, jeste hibridno društvo.

(2) Hibridno društvo dužno je da ispunjava sljedeće uslove:

1) da obavlja druge poslove na način koji ne ugrožava stabilnost i sigurnost dijela njegovog poslovanja koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca, niti otežava vršenje nadzora nad njegovim poslovanjem u skladu sa ovim zakonom,

2) da lica koja su odgovorna za vođenje poslova u vezi sa izdavanjem elektronskog novca imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće znanje i iskustvo za izdavanje elektronskog novca,

3) da organizuje rad i vodi poslove izdavanja elektronskog novca u Republici Srpskoj i da najmanje dio usluga izdavanja elektronskog novca pruža u Republici Srpskoj,

4) da, uzimajući u obzir zahtjeve pouzdanog upravljanja poslovima izdavanja elektronskog novca, ima uspostavljen djelotvoran i pouzdan sistem upravljanja sa transparentnom organizacionom strukturom i jasno određenom i dosljednom podjelom odgovornosti, efikasan sistem upravljanja rizicima, te odgovarajuće mehanizme unutrašnjih kontrola, koji obuhvataju najmanje funkcije kontrole rizika, unutrašnje (interne) revizije i praćenja zakonitosti poslovanja (funkcija usklađenosti poslovanja),

5) da ispunjava druge uslove utvrđene ovim zakonom.

(3) Hibridno društvo dužno je da osnuje poseban organizacioni dio za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca, da imenuje odgovorno lice koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca, te da u poslovnim knjigama obezbijedi posebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela, tj. da u svojim poslovnim knjigama odvojeno evidentira poslovne promjene koje nastaju na osnovu pružanja usluge izdavanja elektronskog novca.

(4) Odredbe ovog zakona koje se odnose na društva primjenjuju se i na hibridna društva, osim ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

(5) Ako Agencija utvrdi da drugi poslovi hibridnog društva ugrožavaju stabilnost i sigurnost dijela njegovog poslovanja koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca ili da otežava vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom, ovlašćena je da zahtijeva od hibridnog društva da osnuje posebno pravno lice za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca.

Primjena zakona kojim se uređuju privredna društva

Član 15.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona o privrednim društvima.

Članovi organa upravljanja u društvu Član 16.

(1) Član organa upravljanja društva obavezno ima dobru poslovnu reputaciju za upravljanje društvom.

(2) Član organa upravljanja društva ne može biti lice:

1) koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo na безусловnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije,

2) kojem je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije,

3) koje je na dan oduzimanja dozvole za rad pravnom licu, odnosno na dan uvođenja privremene uprave ili pokretanja postupka stečaja ili prinudne likvidacije nad pravim licem bilo ovlašćeno za zastupanje i predstavljanje tog pravnog lica ili je bilo član njegovog organa upravljanja, osim privremenog upravnika.

(3) Lice koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca u društvu (u daljem tekstu: rukovodilac), pored uslova iz st. 1. i 2. ovog člana, obavezno je da ima stručne kvalifikacije i iskustvo potrebno za vođenje tog društva, i to:

1) završen najmanje prvi ciklus naučnog studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova,

2) najmanje tri godine iskustva na rukovodećem položaju u subjektu iz oblasti finansijskog sektora ili u privrednom društvu čija je djelatnost slična poslovima društva.

(4) Agencija daje prethodnu saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca u društvu.

(5) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje uslove koje je rukovodilac obavezan da ispuni, kao i dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost tih uslova.

Oduzimanje i prestanak važenja saglasnosti za rukovodioca Član 17.

(1) Agencija oduzima saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca ako:

1) je dobijena na osnovu netačne i neistinite dokumentacije ili neistinitih podataka bitnih za obavljanje te funkcije,

2) rukovodilac više ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima Agencije.

(2) Agencija može oduzeti saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca ako:

1) je rukovodilac prekršio svoje dužnosti i time ugrozio likvidnost ili solventnost društva,

2) nije obezbijedio sprovođenje ili nije sproveo mjere nadzora koje je naložila Agencija.

(3) Ako Agencija oduzme saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca, organ koji ga je imenovao je dužan da odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana oduzimanja saglasnosti, donese odluku o razrješenju rukovodioca i imenuje novog rukovodioca za vršioca dužnosti.

(4) Saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca prestaje da važi ako:

- 1) lice u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti ne bude imenovano ili ne stupi na dužnost rukovodioca ili
- 2) licu istekne ugovor o radu u društvu, i to na dan isteka ugovora.
- (5) Radi sprovođenja postupaka iz ovog člana, Agencija obavlja kontrolu rada rukovodioca u obimu i na način koji omogućava provjeravanje činjenica i okolnosti iz st. 1. i 2. ovog člana.

Kvalifikovano učešće u društvu Član 18.

(1) Pravno ili fizičko lice koje namjerava steći 10% ili više učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u društvu, ili koje namjerava steći učešće manje od 10% koje omogućava efektivno vršenje uticaja na upravljanje društvom ili na poslovnu politiku tog društva, dužno je da dobije prethodnu saglasnost Agencije za ovo sticanje.

(2) Lice koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu dužno je da dobije prethodnu saglasnost Agencije za svako dalje direktno ili indirektno povećanje učešća u kapitalu ili glasačkim pravima, kojim se stiže ili prelazi 20%, 30% i 50% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u tom društvu.

(3) Pravno lice imalac kvalifikovanog učešća dužno je da obavijesti Agenciju o planiranom učestvovanju u postupku statusne promjene društva.

(4) Na dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu, rokove za sticanje, prestanak važenja saglasnosti, informisanje o smanjenju učešća, na nastupanje više lica kao jedan sticalac, ograničenja uzajamnog učešća, ocjenu ispunjenosti kriterijuma za sticanje kvalifikovanog učešća, odlučivanje o sticanju kvalifikovanog učešća, sticanje kvalifikovanog učešća bez saglasnosti Agencije, zahtjev za dostavljanje informacija, izvještavanje o kvalifikovanom učešću, pravne posljedice sticanja bez prethodne saglasnosti, oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, prestanak važenja saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje banaka.

(5) Agencija propisuje informacije i dokumentaciju koje je sticalac kvalifikovanog učešća dužan da dostavi uz zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća.

Dodatni podaci i dokumentacija za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Član 19.

(1) Osim propisane dokumentacije za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, Agencija može zatražiti i druge podatke i dokumentaciju koju ocijeni potrebnom za odlučivanje o izdavanju saglasnosti, uključujući informacije propisane zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, a koju prikupljaju obveznici tog zakona.

(2) Agencija prilikom odlučivanja o izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća ispituje izvore sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava steći kvalifikovano učešće u društvu, a može provjeravati i druge podatke koje je podnosilac zahtjeva dostavio.

Otudjenje, odnosno umanjenje kvalifikovanog učešća Član 20.

(1) Ako lice koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu namjerava da u potpunosti otuđi stečeno kvalifikovano učešće, odnosno da ga umanjí ispod nivoa za koji je dobilo tu saglasnost, dužno je da o tome prethodno obavijesti Agenciju, uz navođenje visine preostalog učešća u društvu.

(2) Ako je lice iz stava 1. ovog člana u potpunosti otuđilo učešće u društvu ili ga umanjilo ispod nivoa kvalifikovanog učešća, saglasnost prestaje da važi, a ako ga je umanjilo ispod nivoa za koji je data saglasnost, ali ne i ispod nivoa kvalifikovanog učešća, saglasnost dalje važi samo za preostali nivo kvalifikovanog učešća.

Izuzeci kod hibridnog društva

Član 21.

(1) Na zahtjev lica koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u hibridnom društvu, Agencija može cijeniti obim primjene odredaba čl. od 18. do 20. ovog zakona na takvo sticanje.

(2) Pri odlučivanju o zahtjevu lica koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u hibridnom društvu, Agencija uzima u obzir pravnu formu, vrstu i obim drugih djelatnosti koje hibridno društvo obavlja, kao i pravnu formu, vrstu i obim djelatnosti, odnosno poslove koje obavlja lice koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće, te vrši procjenu mogućnosti da li to lice negativno utiče na savjesno i pouzdano upravljanje u hibridnom društvu.

Dozvola za izdavanje elektronskog novca

Član 22.

(1) Privredno društvo koje namjerava da izdaje elektronski novac dužno je da Agenciji, uz zahtjev za dobijanje dozvole, priloži sljedeće:

- 1) rješenje o upisu u registar poslovnih subjekata,
- 2) osnivački akt, odnosno statut,
- 3) procjenu rizika kojima će biti izloženo kao društvo,
- 4) spisak poslova iz člana 13. stav 3. ovog zakona koje društvo obavlja,
- 5) program poslovanja društva kojim se uređuju način i uslovi izdavanja elektronskog novca,
- 6) finansijske izvještaje za posljednje tri godine, ako je primjenljivo,
- 7) poslovni plan društva s projekcijom prihoda i rashoda za period od prve tri godine poslovanja na osnovu kojeg se može zaključiti da će ovo društvo biti u stanju da obezbijedi ispunjenost odgovarajućih organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih uslova za stabilno i sigurno poslovanje,
- 8) dokaz da raspolaže propisanim iznosom početnog kapitala,
- 9) projekciju iznosa kapitalnih zahtjeva u prvoj godini poslovanja, te ako je primjenljivo, metodu procjene dijela novčanih sredstava za koji se pretpostavlja da će se upotrijebiti za izdavanje elektronskog novca u svrhu izračunavanja kapitalnih zahtjeva,
- 10) opis uspostavljenih procedura za praćenje, rješavanje i postupanje po bezbjednosnim incidentima ili prigovorima imaoća u vezi sa bezbjednošću, uključujući postupak za prijavljivanje incidenata,
- 11) opis procesa uspostavljenog za čuvanje, nadzor, praćenje i ograničavanje pristupa osjetljivim podacima o plaćanju,
- 12) opis procedura za održavanje kontinuiteta poslovanja, uključujući jasnu identifikaciju kritičnih aktivnosti, efektivne planove za krizne situacije i proceduru za redovno testiranje i pregled adekvatnosti i efektivnosti ovih planova,
- 13) opis planiranih mjera za zaštitu novčanih sredstava imalaca,

14) opis sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola, uključujući opis informacionih sistema,

15) opis mjera unutrašnje kontrole koje se uspostavljaju radi ispunjavanja obaveza utvrđenih propisima kojima se uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma,

16) opis organizacione strukture, uključujući podatke o planiranom izdavanju elektronskog novca putem poslovnih jedinica, kao i podatke o eksternalizaciji pojedinih operativnih poslova u vezi sa izdavanjem elektronskog novca,

17) opis uspostavljenih procedura i mehanizama unutrašnjih kontrola i interne revizije radi zaštite interesa imalaca i radi obezbjeđenja kontinuiranog, stabilnog i sigurnog izdavanja elektronskog novca, a u vezi sa t. od 8) do 11) ovog stava,

18) podatke o licima koja su članovi organa upravljanja podnosioca, sa podacima i dokazima da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 16. ovog zakona,

19) podatke o licima s kvalifikovanim učešćem u podnosiocu zahtjeva, visini njihovog učešća, kao i dokaze o podobnosti tih lica da obezbijede stabilno i sigurno upravljanje društvom u skladu s članom 18. ovog zakona,

20) podatke o spoljnom revizoru koji obavlja reviziju finansijskih izvještaja podnosioca zahtjeva u godini u kojoj se podnosi zahtjev, ako je za tog podnosioca obavezna revizija finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom,

21) podatke o licima blisko povezanim s podnosiocem zahtjeva i opis te povezanosti,

22) adresu sjedišta podnosioca zahtjeva.

(2) Privredno društvo koje obavlja druge djelatnosti, u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje te djelatnosti, a namjerava da izdaje elektronski novac, uz zahtjev za dobijanje dozvole dužno je da priloži sljedeće:

1) osnivački akt sa upisanom djelatnošću izdavanja elektronskog novca,

2) odluku o osnivanju organizacionog dijela za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca,

3) podatke o licima koja su odgovorna za vođenje poslova u vezi sa izdavanjem elektronskog novca, sa podacima i dokazima da ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo u skladu s članom 16. ovog zakona, te podatke o licima koja su članovi organa upravljanja podnosioca zahtjeva, sa podacima i dokazima da i ova lica imaju dobru poslovnu reputaciju,

4) rješenje o upisu organizacionog dijela društva u registar poslovnih subjekata,

5) ostalu dokumentaciju shodno stavu 1. ovog člana.

(3) U smislu ovog zakona, bliska povezanost označava odnos između dva ili više pravnih ili fizičkih lica kada:

1) jedno od njih, direktno ili indirektno preko učešća u zavisnom društvu, ima pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 20% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno vlasništvo nad najmanje 20% kapitala u pravnom licu,

2) jedno od njih ima kontrolno učešće u drugom pravnom licu,

3) postoji trajna povezanost ovih lica sa istim trećim licem na osnovu kontrolnog učešća.

(4) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje uslove i način izdavanja dozvole.

Odlučivanje o zahtjevu za dobijanje dozvole

Član 23.

(1) Rješenje o davanju dozvole po zahtjevu privrednog društva Agencija donosi u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(2) Ako zahtjev sadrži formalne nedostatke koji sprečavaju postupanje ili ako je zahtjev nerazumljiv ili nepotpun, Agencija je dužna da od privrednog društva zatraži da otkloni nedostatke, najkasnije u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva.

(3) Ako privredno društvo otkloni nedostatke u ostavljenom roku, smatra se da je zahtjev uredan.

(4) Ako privredno društvo ne otkloni nedostatke u ostavljenom roku, Agencija odbacuje zahtjev kao neuredan.

Izdavanje dozvole

Član 24.

(1) Dozvola se izdaje na neodređeno vrijeme i nije prenosiva na druga lica.

(2) Dozvolom se određuju poslovi koje društvo može obavljati.

(3) Društvo je dužno da tokom svog poslovanja obezbjeđuje ispunjenost svih uslova pod kojima je data dozvola.

(4) Rješenje o davanju dozvole objavljuje se na internet stranici Agencije.

(5) Privredno društvo podnosi prijavu za upis djelatnosti u registar poslovnih subjekata kod nadležnog organa za registraciju poslovnih subjekata, najkasnije u roku od 30 dana od dobijanja dozvole.

(6) Društvu je dozvoljeno da počne izdavati elektronski novac tek nakon upisa te usluge kao djelatnosti u registar poslovnih subjekata kod nadležnog organa za registraciju poslovnih subjekata.

Odbijanje zahtjeva za dobijanje dozvole

Član 25.

(1) Agencija odbija zahtjev za dobijanje dozvole ako utvrdi da podnosilac tog zahtjeva ne ispunjava uslove i nije dostavio dokumentaciju za izdavanje dozvole, koji su propisani ovim zakonom.

(2) Agencija odbija zahtjev za dobijanje dozvole i ako ocijeni:

1) da bi zbog bliske povezanosti podnosioca zahtjeva s drugim licima vršenje nadzora nad društvom u skladu sa ovim zakonom bilo onemogućeno ili znatno otežano, ili

2) da bi obavljanje nadzorne funkcije Agencije bilo otežano ili onemogućeno zbog povezanosti društva sa drugim pravnim ili fizičkim licima sa sjedištem, odnosno prebivalištem ili boravištem u drugoj zemlji ili ako postoje drugi razlozi zbog kojih nije moguće sprovesti nadzornu funkciju Agencije u skladu sa zakonom,

3) da bi zbog poslovnih aktivnosti podnosioca zahtjeva koje nisu povezane s izdavanjem elektronskog novca stabilnost i sigurnost poslovanja društva bile ugrožene ili da bi, zbog tih aktivnosti, vršenje nadzora nad društvom u skladu sa ovim zakonom bilo znatno otežano.

(3) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje postupak odbijanja zahtjeva za dobijanje dozvole.

Prestanak važenja dozvole

Član 26.

(1) Dozvola prestaje da važi:

1) oduzimanjem dozvole,

2) ako društvo nije podnijelo prijavu za upis djelatnosti u registar poslovnih subjekata u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole,

3) otvaranjem stečajnog, odnosno likvidacionog postupka nad društvom.

(2) Ako nastupe razlozi za prestanak važenja dozvole iz stava 1. t. 2) i 3) ovog člana, Agencija donosi rješenje kojim se utvrđuje da je dozvola prestala da važi.

Poslovanje društva

Član 27.

(1) Društvo je dužno da u svakom trenutku posluje u skladu sa organizacionim, kadrovskim, tehničkim i drugim zahtjevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Društvo je dužno da uspostavi, održava i unapređuje pouzdane, efikasne i sveobuhvatne sisteme upravljanja i unutrašnjih kontrola koji obezbjeđuju odgovorno i pouzdano upravljanje društvom.

(3) Sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola obavezno su srazmjerni prirodi, obimu i složenosti usluga koje društvo pruža.

(4) Sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola naročito obuhvataju:

1) organizacionu strukturu sa precizno i jasno utvrđenim, transparentnim i dosljednim podjelama i razgraničenjima poslova, kao i dužnostima i odgovornostima koje se odnose na izdavanje elektronskog novca,

2) efektivne i efikasne procedure za identifikovanje, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo ili bi moglo da bude izloženo, kao i za upravljanje ovim rizicima, odnosno izvještavanje o njima,

3) odgovarajuće mehanizme unutrašnjih kontrola koji obuhvataju najmanje funkcije kontrole rizika,

4) odgovarajuće računovodstvene procedure, procedure unutrašnje (interne) revizije i procedure za praćenje zakonitosti poslovanja (funkcija usklađenosti poslovanja), kao i druge procedure.

(5) Društvo je dužno da organizuje rad i vodi poslovanje u sjedištu društva i da najmanje dio usluga izdavanja elektronskog novca pruža u Republici Srpskoj.

(6) Agencija propisuje način i uslove uspostavljanja, održavanja i unapređenja sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola.

Osnovni kapital

Član 28.

(1) Iznos uplaćenog osnovnog kapitala društva je najmanje 700.000 KM i njegova uplata je obavezno u cijelosti u novcu, prilikom osnivanja.

(2) Društvo koje obavlja više djelatnosti ili poslova za koje su propisani različiti iznosi osnovnog kapitala, dužno je da obezbijedi osnovni kapital prema najvišem propisanom iznosu.

(3) Društvo je dužno da u svom poslovanju održava propisani iznos kapitala koji ne može biti manji od iznosa utvrđenog u stavu 1. ovog člana.

(4) Društvo je dužno da, bez odgađanja, obavijesti Agenciju o smanjenju kapitala ispod iznosa osnovnog kapitala iz st. 1. i 2. ovog člana.

Minimalni kapital društva

Član 29.

(1) Društvo je dužno da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja i ispunjenja obaveza prema povjericima, tokom svog poslovanja održava kapital koji ni u jednom trenutku ne može biti niži od iznosa osnovnog kapitala propisanog u članu 28. ovog zakona ili od iznosa kapitalnog zahtjeva društva, u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

(2) Kapitalni zahtjev društva za djelatnost izdavanja elektronskog novca iznosi najmanje 2% prosjeka neiskorišćenog elektronskog novca.

(3) Prosjek neiskorišćenog elektronskog novca jeste prosječan ukupan iznos finansijskih obaveza koje se odnose na izdati elektronski novac na kraju svakog kalendarskog dana u prethodnih šest mjeseci.

(4) Prosjek iz stava 3. ovog člana utvrđuje se prvog dana u mjesecu za prethodnih šest mjeseci, a koristi se za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za izdavanje elektronskog novca za taj mjesec.

(5) Ako društvo obavlja druge poslove iz člana 13. stav 3. t. 2) i 3) ovog zakona, a iznos prosjeka neiskorišćenog elektronskog novca nije unaprijed poznat, Agencija može tom društvu za izdavanje elektronskog novca rješenjem dati saglasnost da umjesto ovog prosjeka kao osnov za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za izdavanje elektronskog novca koristi iznos dijela novčanih sredstava za koji se pretpostavlja da će se upotrijebiti za izdavanje elektronskog novca.

(6) Uz zahtjev za davanje saglasnosti iz stava 5. ovog člana, društvo je dužno da Agenciji dostavi dokaze o tome da nije moguće unaprijed utvrditi iznos prosjeka neiskorišćenog elektronskog novca, kao i dokaze da se dio novčanih sredstava može objektivno procijeniti na osnovu istorijskih podataka.

(7) Ako period u kojem posluje nije dovoljno dug za izračunavanje prosjeka neiskorišćenog elektronskog novca, društvo može umjesto ovog prosjeka kao osnov za izračunavanje kapitalnog zahtjeva za izdavanje elektronskog novca koristiti projektovani iznos neiskorišćenog elektronskog novca utvrđen u njegovom poslovnom planu, uz prethodno obavještanje Agencije, koja može zahtijevati ispravku nerealno projektovanog iznosa.

(8) Agencija donosi akt kojim uređuje elemente i način izračunavanja kapitala i kapitalnih zahtjeva društva, kao i način i rokove izvještanja o načinu izračunavanja tog kapitala i kapitalnih zahtjeva.

Promjena visine minimalnog kapitala

Član 30.

(1) Agencija može društvu naložiti povećanje kapitala iz člana 29. stav 1. ovog zakona do 20% u odnosu na zbir iznosa kapitalnih zahtjeva izračunatih u skladu sa članom 29. stav 2. ovog zakona, odnosno u skladu sa stavom 5. kada je on primjenjiv.

(2) Na zahtjev društva Agencija može dozvoliti smanjenje kapitala iz člana 29. stav 1. ovog zakona do 20% u odnosu na zbir iznosa kapitalnih zahtjeva izračunatih u skladu sa članom 29. stav 2. ovog zakona, odnosno u skladu sa stavom 5. kada je on primjenjiv, pri čemu taj kapital ne može biti niži od iznosa osnovnog kapitala iz člana 28. ovog zakona.

(3) O promjenama visine minimalnog kapitala iz ovog člana Agencija odlučuje uzimajući u obzir funkcionisanje sistema upravljanja i sistema unutrašnjih kontrola, a naročito upravljanje rizicima u društvu, kao i podatke o gubicima u poslovanju tog društva.

Prijem novčanih sredstava imalaca

Član 31.

(1) Novčana sredstva primljena radi izdavanja elektronskog novca ne smatraju se depozitom u smislu zakona kojim se uređuje poslovanje banaka.

(2) Društvo se ne može baviti primanjem depozita u smislu zakona kojim se uređuje poslovanje banaka.

Zaštita novčanih sredstava imalaca

Član 32.

(1) Društvo je dužno da zaštiti novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac u visini iznosa neiskorišćenog elektronskog novca deponovanjem na poseban račun kod banke koja ima dozvolu Agencije, a isključiva namjena ovog računa je zaštita novčanih sredstava u skladu sa ovim zakonom i može se koristiti samo za držanje tih novčanih sredstava.

(2) Iznos neiskorišćenog elektronskog novca izračunava se na kraju svakog radnog dana.

(3) Kad novčana sredstva iz stava 1. ovog člana nisu primljena u gotovini, društvo uzima ta sredstva u obračun neiskorišćenog elektronskog novca na kraju radnog dana na koji su sredstva uplaćena na njegov platni račun ili, ako je primjenjivo, na kraju radnog dana kada su mu ta sredstva na drugi način stavljena na raspolaganje, a u oba slučaja ta sredstva uzimaju se u obračun najkasnije na kraju petoga radnog dana nakon izdavanja elektronskog novca.

(4) Društvo je dužno da novčana sredstva iz stava 1. ovog člana drži odvojeno od vlastitih sredstava i sredstava koje je primilo od fizičkih i pravnih lica po drugim osnovama.

(5) Društvo za svakog imaoca vodi posebnu evidenciju sredstava u vezi sa izvršenjem platnih transakcija.

(6) Novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac u visini iznosa neiskorišćenog elektronskog novca iz stava 1. ovog člana ne predstavljaju imovinu izdavaoca i ne ulaze u njegovu likvidacionu ili stečajnu masu, niti mogu biti predmet prinudnog izvršenja radi ostvarivanja potraživanja prema izdavaocu.

(7) Ako društvo primi od imaoca novčana sredstva koja su jednim dijelom namijenjena izdavanju elektronskog novca, a drugim dijelom ostalim djelatnostima koje obavlja, a koje nisu izdavanje elektronskog novca, dužno je zaštititi dio sredstava koje je primilo u zamjenu za neiskorišćeni elektronski novac na način iz stava 1. ovoga člana.

(8) Ako je učešće sredstava iz stava 7. ovog člana promjenljivo ili nije unaprijed poznato, društvo je dužno zaštititi dio novčanih sredstava za koji se pretpostavlja da će biti upotrijebljen za izdavanje elektronskog novca, a koji dio se može realno procijeniti na osnovu podataka za protekle periode.

(9) Agencija može zahtijevati ispravku procijenjenog iznosa novčanih sredstava za koji se pretpostavlja da će biti iskorišćen za izdavanje elektronskog novca iz stava 8. ovog člana.

(10) Novčana sredstva primljena od imaoca u zamjenu za izdani elektronski novac koja su deponovana na posebnom računu kod banke, ne predstavljaju imovinu i ne ulaze u likvidacionu ili stečajnu masu te banke.

Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 33.

Društvo je dužno da u svom poslovanju izvršava obaveze i zadatke, kao i da

preduzima mjere i radnje definisane propisima kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Vođenje poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja Član 34.

(1) Društvo je dužno da uredno, ažurno i kontinuirano vodi poslovne knjige i sačinjava knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze, sačinjava i objavljuje svoje finansijske izvještaje u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuju računovodstvo i revizija.

(2) Društvo je dužno da knjigovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izvještaje vodi tako da istinito i objektivno prikazuju njegovo poslovanje i finansijsko stanje, na osnovu kojih se može u bilo koje vrijeme provjeriti da li društvo posluje u skladu sa propisima i standardima struke.

(3) Društvo je dužno da u svom knjigovodstvu izvrši odgovarajuća knjiženja, te da ih čuva i arhivira u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuju računovodstvo i revizija.

(4) Društvo je dužno da Agenciju:

1) redovno izvještava u vezi sa izdavanjem elektronskog novca, kao i o usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom i propisom Agencije,

2) obavještava o materijalno značajnim promjenama koje utiču ili mogu uticati na usklađenost poslovanja društva sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom, uključujući i promjene vezane za eksternalizaciju.

(5) Agencija donosi akt kojim propisuje sadržaj i oblik izvještaja iz stava 4. ovog člana, način i rokove njihovog dostavljanja, kao i način i rokove dostavljanja obavještenja o materijalno značajnim promjenama.

Čuvanje podataka i dokumentacije Član 35.

Društvo je dužno da podatke i dokumentaciju nastale u vezi sa izdavanjem elektronskog novca čuva najmanje pet godina od dana njihovog nastanka, osim ako zakonom nije utvrđen duži rok čuvanja.

Revizija finansijskih izvještaja Član 36.

(1) Društvo je dužno da obezbijedi reviziju svojih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija.

(2) Društvo je dužno da Agenciji dostavi, u roku propisanim zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija, sljedeće izvještaje:

1) godišnje finansijske izvještaje sa izvještajem privrednog društva za reviziju,

2) konsolidovane finansijske izvještaje sa izvještajem privrednog društva za reviziju, ako je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija,

3) godišnji izvještaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izvještaj o poslovanju u skladu s propisima kojima se uređuju računovodstvo i revizija.

(3) Pored izvještaja iz stava 2. ovog člana, hibridno društvo dužno je da Agenciji dostavi i odvojene računovodstvene podatke koji se odnose na izdavanje elektronskog novca,

sa izvještajem privrednog društva za reviziju o tim podacima u rokovima utvrđenim stavom 2. ovog člana.

(4) Privredno društvo za reviziju koje obavlja reviziju finansijskih izvještaja društva dužno je da Agenciju, bez odgađanja, obavijesti o:

1) svakoj činjenici koja bi mogla da predstavlja povredu zakona ili propisa koju je učinilo ili čini društvo,

2) materijalno značajnoj promjeni finansijskog rezultata iskazanog u nerevidiranim godišnjim finansijskim izvještajima društva,

3) okolnostima koje bi mogle dovesti do znatnog materijalnog gubitka za društvo ili ugroziti kontinuitet njegovog poslovanja,

4) rezervama datim u mišljenju privrednog društva za reviziju na finansijske izvještaje društva za izdavanje elektronskog novca.

(5) Privredno društvo za reviziju dužno je da Agenciju obavijesti o činjenicama i okolnostima iz stava 4. ovog člana i ako do saznanja o njima dođe tokom vršenja revizije finansijskih izvještaja pravnog lica koje je blisko povezano s društvom.

(6) Obavještavanje iz st. 4. i 5. ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka i privredno društvo za reviziju ne može zbog toga snositi odgovornost.

(7) Agencija donosi akt kojim se propisuje način obavljanja spoljne revizije u društvu, uslove i kriterijume koje je obavezno da ispunjava privredno društvo za reviziju za obavljanje revizije u društvu, te sadržaj izvještaja o obavljenoj reviziji.

Revizija informacionog sistema

Član 37.

(1) Društvo je dužno da angažuje privredno društvo za reviziju da izvrši reviziju informacionog sistema u društvu i ocijeni stanje informacionog sistema i adekvatnost upravljanja njime, te da Agenciji dostavi izvještaj o reviziji informacionog sistema.

(2) Agencija donosi akt kojim propisuje način obavljanja revizije informacionog sistema u društvu i rokove u kojima je društvo dužno da dostavi izvještaj o reviziji informacionog sistema Agencije.

Izdavanje elektronskog novca preko poslovne jedinice

Član 38.

(1) Društvo može izdavati elektronski novac preko poslovne jedinice.

(2) Poslovna jedinica društva jeste njen izdvojeni organizacioni dio koji nema svojstvo pravnog lica, a preko koga ovo društvo izdaje elektronski novac, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Društvo može izdavati elektronski novac izvan Republike Srpske samo preko poslovne jedinice.

(4) Radi osnivanja poslovne jedinice izvan Republike Srpske društvo podnosi Agenciji zahtjev za dobijanje saglasnosti, uz koji dostavlja sljedeće podatke i dokumentaciju:

1) naziv i adresu poslovne jedinice,

2) opis organizacione strukture poslovne jedinice,

3) poslovni plan poslovne jedinice za prve tri poslovne godine sa opisom poslova koje namjerava da pruža preko poslovne jedinice,

4) podatke o licima koja će rukovoditi poslovima poslovne jedinice, s podacima i dokazima da ta lica imaju dobru poslovnu reputaciju, kao i odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo, u skladu sa članom 16. ovog zakona.

(5) Agencija odlučuje o zahtjevu iz stava 4. ovog člana u roku od tri mjeseca od dana prijema urednog zahtjeva.

(6) Ako je zahtjev iz stava 4. ovog člana neuredan, Agencija u roku od mjesec dana od dana prijema tog zahtjeva obavještava društvo na koji način da uredi taj zahtjev, te u tom slučaju rok iz stava 5. ovog člana počinje da teče od dana kada je podnijet uredan zahtjev.

(7) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Izdavanje elektronskog novca preko zastupnika i eksternalizacija pojedinih operativnih poslova drugom licu Član 39.

(1) Društvo ne može izdavati elektronski novac preko zastupnika, distributera ili trećeg lica koje radi u njegovo ime.

(2) Društvo koje namjerava da eksternalizuje pojedine operativne poslove u vezi sa izdavanjem elektronskog novca drugom licu, dužno je da o tome prethodno obavijesti Agenciju.

(3) Društvo može eksternalizovati materijalno značajne operativne poslove drugom licu ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) lice kome se ti poslovi eksternalizuju primjenjuje odgovarajući nivo unutrašnjih kontrola, koji je jednak nivou sistema unutrašnjih kontrola društva koje te poslove eksternalizuje,

2) vršenje nadzora nad društvom u skladu sa ovim zakonom i praćenje platnih transakcija neće biti otežano,

3) obaveze i odgovornost članova organa upravljanja društva neće biti prenijeti na druga lica,

4) obaveze i odgovornost društva prema imaocima se ne umanjuju,

5) društvo i nakon eksternalizacije ovih poslova ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona i posluje u skladu s drugim odredbama ovog zakona.

(4) Materijalno značajnim operativnim poslovima društva smatraju se oni poslovi čije bi nepravilno ili neodgovarajuće obavljanje ili neobavljanje moglo znatno da ugrozi zakonitost poslovanja tog društva, njegovo finansijsko stanje ili stabilnost i sigurnost pružanja usluga izdavanja elektronskog novca tog društva, odnosno njihov kontinuitet.

(5) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje uslove za eksternalizaciju, te propisuje rok za dostavu obavještenja iz stava 2. ovog člana.

Distribucija i otkup elektronskog novca preko trećeg lica Član 40.

(1) Društvo može obavljati distribuciju i otkup elektronskog novca preko distributera s kojim je zaključilo ugovor o obavljanju tih poslova nakon što o tome obavijesti Agenciju i dostavi joj sljedeće podatke o tom licu: ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta za fizička lica, odnosno poslovno ime ili naziv, matični broj, jedinstveni identifikacioni broj i adresu sjedišta za pravna lica i preduzetnike.

(2) Ako prestane da obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca preko distributera, društvo je dužno da bez odgađanja o tome obavijesti Agenciju.

(3) Društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi i dnevno ažurira spisak s podacima iz stava 1. ovog člana o svim distributerima.

Odgovornost društva Član 41.

Društvo koje izdaje elektronski novac, odnosno obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca u skladu sa čl. od 38. do 40. ovog zakona odgovara za zakonito poslovanje poslovne jedinice i trećih lica, kao i za zakonito obavljanje operativnih poslova koje je ekternalizovalo drugom licu.

Osnivanje u Republici Srpskoj poslovne jedinice društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH Član 42.

(1) Društvo sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH koje ima dozvolu od nadležnog organa za izdavanje elektronskog novca može da posluje u Republici Srpskoj isključivo putem poslovne jedinice.

(2) Poslovna jedinica iz stava 1. ovog člana može početi sa obavljanjem izdavanja elektronskog novca u Republici Srpskoj po dobijanju saglasnosti Agencije i upisu u registar Agencije.

(3) Osnivanje i poslovanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj iz stava 1. ovog člana dozvoljeno je samo pod uslovom reciprociteta pod kojim je to u Republici Srpskoj omogućeno društvu koje osniva poslovnu jedinicu.

(4) Poslovna jedinica osniva se i posluje u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje poslovanje privrednih društava.

(5) Sve poslovne jedinice koje je društvo iz stava 1. ovog člana osnovalo u Republici Srpskoj smatraju se jednom poslovnom jedinicom u smislu izvještavanja i praćenja od Agencije.

(6) Poslovna jedinica društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH koja je dobila saglasnost u skladu sa stavom 2. ovog člana, može izdavati elektronski novac samo na području Republike Srpske.

Uslovi za osnivanje u Republici Srpskoj poslovne jedinice društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH Član 43.

(1) Društvo sa sjedištem u BiH, a izvan Republike Srpske koje namjerava da izdaje elektronski novac u Republici Srpskoj putem poslovne jedinice dužno je da, pored uslova iz člana 22. stav 1. ovog zakona, ispuni i sljedeće uslove:

1) da je finansijski, upravljački, organizacijski, kadrovski i tehnički sposobno poslovati u skladu sa odredbama ovog zakona,

2) da je osnovano u pravnoj formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću i da je najmanje tri godine upisano u odgovarajući registar poslovnih subjekata.

3) da su osigurani uslovi za poslovanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj u skladu sa ovim zakonom,

4) da društvo ili lica iz člana 22. stav 1. t. 18) i 19) ovog zakona nisu na bilo koji način povezana s pranjem novca i finansiranjem terorizma,

5) da ima dozvolu za izdavanje elektronskog novca nadležnog organa prema sjedištu,
6) da ima akt nadležnog organa u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH kojim se odobrava osnivanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj.

(2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na društva sa sjedištem u Republici Srpskoj primjenjuju se i na poslovanje poslovne jedinice društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH, osim ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

(3) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje uslove za osnivanje poslovne jedinice, kao i vrstu podataka, rokove i način na koji poslovne jedinice izvještavaju Agenciju.

Sadržina i način vođenja registra društava Član 44.

(1) Agencija vodi registar društava.

(2) U registar društava upisuju se podaci o:

1) društvima koja imaju dozvolu,

2) poslovnim jedinicama društava,

3) poslovnim jedinicama društava sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH.

(3) Agencija u registar društava redovno unosi sve promjene nastale u vezi sa subjektima unosa.

(4) Registar društava je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz ovog registra dostupni su na internet stranici Agencije.

(5) Agencija vodi evidenciju lica iz člana 3. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

(6) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje uslove, sadržinu i način vođenja registra društava, kao i način brisanja podataka iz tog registra.

GLAVA IV NADZOR NAD OBAVLJANJEM POSLOVA IZDAVANJA ELEKTRONSKOG NOVCA

Nadzorni organi Član 45.

(1) Agencija vrši nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona kod banaka, odnosno mikrokreditnih društava i drugih lica i preduzima mjere prema njima na način i u postupku koji su propisani zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka, odnosno zakonom kojim se uređuje poslovanje mikrokreditnih organizacija, zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet, kao i ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

(2) Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona kod društva Agencija vrši u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu njega, kao i zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet.

(3) Kod hibridnog društva nadzor je ograničen na organizacioni dio tog društva koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca i obavljanje poslova iz člana 13. stav 3. t. 1) i 2) ovog zakona.

Način vršenja nadzora Član 46.

(1) Agencija vrši nadzor nad društvima:

1) posredno – prikupljanjem i analizom izvještaja i druge dokumentacije i podataka koje društvo dostavlja Agenciji u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima i propisima donesenim na osnovu njih, kao i druge dokumentacije, odnosno drugih podataka o poslovanju kojima Agencija raspolaže,

2) neposredno – uvidom u poslovne knjige i drugu dokumentaciju i podatke društva i njenih poslovnih jedinica,

3) nalaganjem mjera nadzora.

(2) Agencija može u toku vršenja nadzora, na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, izvršiti nadzor kod lica kojima je društvo eksternalizovalo pojedine operativne poslove u skladu sa ovim zakonom.

(3) Lica kod kojih se vrši nadzor iz ovog člana dužna su da ovlašćenim licima Agencije omogućće nesmetano vršenje nadzora i da saraduju s njima.

(4) Agencija može ovlastiti privredno društvo za reviziju ili drugo stručno osposobljeno lice za obavljanje pojedinih zadataka u vezi sa nadzorom i u tom slučaju ovlašćena lica imaju jednake nadležnosti i dužnosti kao ovlašćeno lice Agencije.

(5) U slučaju neposrednog nadzora, Agencija je dužna da obavijesti društvo najkasnije 15 dana prije početka vršenja nadzora.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, Agencija može odlučiti da se neposredni nadzor vrši bez obavješćavanja društva ukoliko procijeni da bi njegovim obavješćavanjem bila ugrožena svrha neposrednog nadzora, te u tom slučaju se obavješćenje o neposrednom nadzoru uručuje nadziranom licu neposredno prije početka nadzora.

(7) Obavješćenje iz st. 5. i 6. ovog člana sadrži predmet neposrednog nadzora i podatke koje je društvo nad kojom se vrši neposredni nadzor dužno da pripremi ovlašćenim licima za potrebe neposrednog nadzora.

(8) Agencija određuje učestalost i obim nadzora društva uzimajući u obzir vrstu, obim i složenost usluge izdavanja elektronskog novca i profil rizika.

(9) Za obavljanje nadzora društvo plaća Agenciji naknadu za nadzor, čiju visinu, način obračuna i plaćanja propisuje Agencija svojom tarifom.

(10) Agencija donosi akt kojim detaljnije uređuje postupak i način obavljanja nadzora, nalaganja mjera nadzora, te obaveze izdavaoca u toku i nakon nadzora Agencije.

Neposredni nadzor nad poslovanjem društva

Član 47.

(1) Društvo je dužno da ovlašćenim licima Agencije omogući da nadzor njenog poslovanja izvrše u sjedištu društva i na ostalim mjestima u slučajevima propisanim ovim zakonom.

(2) Društvo je dužno da ovlašćenim licima omogući da izvrše nadzor poslovne dokumentacije, finansijskih i drugih izvještaja, te ostalih podataka i evidencije, kao i nadzor nad informacionim sistemom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacionog sistema u obimu potrebnom za vršenje nadzora, na način i u rokovima u skladu sa odredbama ovog i drugih zakona i propisima Agencije.

(3) Društvo je dužno da ovlašćenim licima, na njihov zahtjev, stavi na uvid poslovne knjige i dokumentaciju u pisanoj formi, odnosno elektronskom obliku, kao i da im, radi vršenja nadzora računarskih programa, omogući pristup sistemu baze podataka koji društvo koristi.

(4) Društvo je dužno da Agenciji obezbijedi vršenje nadzora nad licem kome je eksternalizovalo operativne poslove u dijelu poslovanja tog lica, koji se odnosi na te poslove, kao i da joj obezbijedi uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju i podatke nastale u vezi sa obavljanjem ovih poslova, a kojima to lice raspolaže.

(5) Ovlašćena lica neposredni nadzor vrše radnim danom u toku radnog vremena, a kada je to zbog obima i prirode nadzora neophodno, mogu ga vršiti i izvan radnog vremena.

(6) Društvo je dužno da, na zahtjev ovlašćenih lica Agencije, tokom postupka nadzora obezbijedi:

- 1) pristup svim organizacionim dijelovima i prostorijama društva, uz poštovanje njenih bezbjednosnih procedura,
- 2) posebnu prostoriju za obavljanje poslova nadzora,
- 3) kopije dokumenata koji su u vezi sa predmetom nadzora,
- 4) neposrednu komunikaciju sa članovima organa upravljanja u društvu i zaposlenima u društvu radi dobijanja neophodnih pojašnjenja.

Zapisnik o nadzoru

Član 48.

(1) Ovlašćena lica Agencije sačinjavaju zapisnik o obavljenom nadzoru.

(2) Zapisnik o obavljenom nadzoru se sačinjava i kada se u postupku posrednog nadzora utvrde nepravilnosti u poslovanju društva.

(3) Agencija zapisnik o izvršenom nadzoru dostavlja društvu.

(4) Društvo ima pravo da uloži primjedbe na dostavljeni zapisnik u roku od 15 dana od dana prijema zapisnika.

(5) Ako društvo u propisanim rokovima ne dostavi primjedbe na zapisnik ili svojim primjedbama osnovano ne ospori nalaze iz zapisnika kojima su utvrđene nepravilnosti u poslovanju, Agencija izriče društvu odgovarajuću mjeru propisanu ovim zakonom.

Dodatak zapisnika o nadzoru

Član 49.

(1) Ako se razmatranjem primjedaba društva na zapisnik utvrdi njegova opravdanost, Agencija sačinjava dodatak zapisnika.

(2) Dodatak zapisnika dostavlja se društvu u roku od 15 dana od dana prijema primjedaba na zapisnik.

(3) Ako se razmatranjem primjedaba društva na zapisnik utvrdi da one nisu opravdane ili da su u određenom dijelu opravdane, Agencija donosi zaključak.

(4) Protiv zaključka iz stava 3. ovog člana nije dopuštena posebna žalba.

Upravni postupak

Član 50.

(1) Na osnovu nadležnosti utvrđenih zakonom, Agencija rješava u upravnim stvarima primjenjujući odredbe propisa kojima se uređuje opšti upravni postupak, te pravila nadzora i struke, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) U postupku iz stava 1. ovog člana Agencija odlučuje rješenjem, koje je konačno.

(3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor, te tužba protiv rješenja ne odlaže njegovo izvršenje, a nezadovoljna strana svoj imovinsko-pravni zahtjev može ostvariti u parničnom postupku.

(4) U upravnom sporu protiv rješenja iz stava 2. ovog člana sud ne može u postupku pune jurisdikcije riješiti upravnu stvar za čije je rješavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost Agencije.

(5) Ako sud poništi rješenje Agencije, prava tužioca ograničavaju se na naknadu štete koja mu je pričinjena izvršenjem tog rješenja.

Mjere nadzora Član 51.

U nadzoru nad poslovanjem društva, Agencija može društvu izreći sljedeće mjere nadzora:

- 1) dati preporuku,
- 2) izdati pismeno upozorenje,
- 3) naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti,
- 4) izdati prekršajni nalog,
- 5) privremeno obustaviti izdavanje elektronskog novca i izvršavanje povezanih platnih usluga,
- 6) oduzeti dozvolu.

Preporuke Član 52.

(1) Ako u vršenju nadzora nad poslovanjem društva utvrdi nedostatke ili nedosljednosti u poslovanju, a koje nemaju značaj kršenja propisa, Agencija društvu izdaje preporuke za njihovo otklanjanje, radi poboljšanja poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja, kao i smanjenja rizika kojima je izloženo ili može biti izloženo društvo u svom poslovanju.

(2) Preporuka sadrži rok za otklanjanje nedostataka, odnosno nedosljednosti iz stava 1. ovog člana, kao i rok u kom je društvo dužno da Agenciji dostavi izvještaj o otklonjenim nedostacima, odnosno nedosljednostima, sa odgovarajućim dokazima.

Pismeno upozorenje Član 53.

Ako u vršenju nadzora nad poslovanjem društva utvrdi nepravilnosti, a njihova priroda i obim nemaju značajan uticaj i štetne posljedice, Agencija može izdati pismeno upozorenje društvu.

Otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti Član 54.

(1) Agencija rješenjem nalaže društvu da ukloni nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene u postupku nadzora ako:

1) društvo ne postupi u skladu sa preporukom i pismenim upozorenjem iz čl. 52. i 53. ovog zakona,

2) u poslovanju društva utvrdi kršenje ovog zakona.

(2) Rješenjem iz stava 1. ovog člana društvu se nalaže da sprovede jednu ili više sljedećih radnji:

1) svoje poslovanje uskladi sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona,

2) poveća iznos kapitala, u skladu sa odredbama ovog zakona,

3) preduzme odgovarajuće mjere za zaštitu imalaca, u skladu sa ovim zakonom,

4) razriješi članove organa upravljanja, odnosno odgovorno lice društva, ako postupaju suprotno odredbama ovog zakona,

5) naloži raskid ugovora s licem kome je eksternalizovalo pojedine operativne poslove ako nisu ispunjeni uslovi za obavljanje tih poslova utvrđeni ovim zakonom,

6) preduzme, odnosno obustavi određene radnje.

(3) Rješenjem kojim se nalaže otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti Agencija određuje rok za njegovo otklanjanje, kao i za dostavljanje izvještaja Agenciji o preduzetim mjerama sa odgovarajućim dokazima da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Oduzimanje dozvole

Član 55.

(1) Agencija donosi rješenje o oduzimanju dozvole i brisanju iz registra društava u sljedećim slučajevima:

1) ako utvrdi da društvo nije otpočelo sa izdavanjem elektronskog novca u Republici Srpskoj u roku od 12 mjeseci od dana davanja ove dozvole ili da je prestalo da izdaje elektronski novac u periodu dužem od šest meseci,

2) ako društvo podnese zahtjev za oduzimanje dozvole na način i u rokovima kako odredi Agencija,

3) utvrdi da je dozvola data na osnovu neistinitih podataka.

(2) Agencija može donijeti rješenje o oduzimanju dozvole ako:

1) utvrdi da društvo više ne ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona,

2) utvrdi da bi nastavak izdavanja elektronskog novca društva ugrozio stabilnost platnog sistema,

3) utvrdi da su aktivnosti društva povezane s pranjem novca ili finansiranjem terorizma,

4) utvrdi da društvo nije u roku izvršilo naloge i mjere iz člana 54. ovog zakona,

5) utvrdi da društvo ne održava minimalni kapital u skladu sa odredbama ovog zakona,

6) utvrdi da je društvo teže povrijedilo odredbe ovog zakona ili propisa donesenih na osnovu ovog zakona,

7) društvo ne omogući Agenciji da vrši nadzor nad njenim poslovanjem.

(3) Rješenje o oduzimanju dozvole objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“ i na internet stranici Agencije.

Diskreciono pravo Agencije

Član 56.

(1) Agencija odlučuje o mjeri koju preduzima prema društvu na osnovu diskrecione ocjene:

1) težine utvrđenih nepravilnosti,

2) pokazane spremnosti i sposobnosti članova organa upravljanja da otklone utvrđene nepravilnosti,

3) drugih bitnih okolnosti pod kojima je učinjena nepravilnost.

(2) Kod ocjene težine utvrđenih nepravilnosti procjenjuju se naročito:

1) stepen izloženosti društva pojedinim vrstama rizika,

2) uticaj učinjene nepravilnosti na buduće poslovanje, odnosno obavljanje poslova društva,

3) broj utvrđenih nepravilnosti i njihova međusobna zavisnost,

4) trajanje i učestalost učinjenih nepravilnosti,

5) zakonitost poslovanja, odnosno obavljanja poslova društva.

(3) Prilikom ocjene pokazane spremnosti i sposobnosti organa društva da otklone utvrđene nepravilnosti i nezakonitosti, procjenjuju se naročito:

1) sposobnost ovih lica da identifikuju, mjere, prate, procjenjuju i upravljaju rizicima u društvu,

2) efikasnost u otklanjanju ranije utvrđenih nepravilnosti, a naročito u sprovođenju mjera iz člana 54. ovog zakona,

3) informisanost lica s kvalifikovanim učešćem i organa upravljanja društva o teškoćama u poslovanju, odnosno obavljanju poslova tog društva,

4) stepen saradnje sa ovlašćenim licima tokom nadzora.

Neovlašćeno izdavanje elektronskog novca

Član 57.

(1) Ako postoji sumnja da se izdavanjem elektronskog novca bavi pravno ili fizičko lice koje nije izdavalac, a za koje poslove je potrebna dozvola Agencije, Agencija je ovlašćena da izvrši neposrednu i posrednu provjeru da li ova lica izdaju elektronski novac.

(2) Na provjeru iz stava 1. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe o nadzoru utvrđene ovim zakonom.

(3) Ako se provjerom iz stava 1. ovog člana utvrdi da se ta lica neovlašćeno bave izdavanjem elektronskog novca, Agencija podnosi prijavu nadležnom organu za neovlašćeno bavljenje djelatnosti izdavanja elektronskog novca.

(4) Agencija je dužna da na svojoj internet stranici i u sredstvima javnog informisanja objavi upozorenje o neovlašćenom obavljanju djelatnosti izdavanja elektronskog novca.

GLAVA V

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji izdavaoca elektronskog novca

Član 58.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 25.000 KM kazniće se za prekršaj izdavalac iz člana 4. stav 1. t. 1) do 3) ovog zakona ako:

1) u primjerenom roku, prije zaključenja ugovora o izdavanju elektronskog novca, o uslovima izdavanja i otkupa elektronskog novca, ne informiše imaooca o uslovima izdavanja i otkupa elektronskog novca, kao i svim naknadama koje naplaćuje (član 5. stav 2),

2) u ugovoru o izdavanju elektronskog novca nisu na jasan način navedeni uslovi izdavanja i otkupa elektronskog novca, kao i sve pripadajuće naknade (član 5. stav 3),

3) odmah nakon prijema novčanih sredstava ne izda elektronski novac u visini primljenih novčanih sredstava (član 6),

4) plaća kamatu ili daje bilo koju drugu imovinsku korist imaoocu zbog držanja elektronskog novca u određenom periodu (član 7),

5) prihvata elektronski novac koji nije izdao, a nije zaključio ugovor o prihvatanju tog novca s drugim izdavaocem (član 9. stav 2),

6) vrši otkup elektronskog novca ili naplati naknadu za ovaj otkup suprotno ovom zakonu (član 10),

7) se ne pridržava obaveza o zaštiti prava i interesa imalaca koji su fizička lica propisanih ovim zakonom (član 12. st. 1. i 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice izdavaoca, novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

Prekršaji izdavaoca elektronskog novca iz oblasti tajnosti podataka Član 59.

Za nepoštovanje odredaba člana 11. ovog zakona primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje unutrašnji platni promet, a kojim su propisane prekršajne kazne za učinjene prekršaje iz oblasti tajnosti podataka.

Prekršaji društva Član 60.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 25.000 KM kazniće se za prekršaj društvo ako:

1) obavlja poslove izdavanja elektronskog novca i ostale poslove suprotno ovom zakonu (član 13),

2) funkciju rukovodioca u društvu vrši lice koje nije dobilo prethodnu saglasnost Agencije (član 16. stav 4),

3) obavlja poslove koji nisu određeni dozvolom (član 24. stav 2),

4) ne uspostavi, održava i unapređuje sveobuhvatne sisteme upravljanja i unutrašnjih kontrola (član 27. st. 1. do 4),

5) ne organizuje rad i ne vodi poslovanje u sjedištu društva i najmanje dio usluga izdavanja elektronskog novca ne pruža u Republici Srpskoj (član 27. stav 5),

6) ne održava visinu kapitala u skladu sa ovim zakonom (član 29. stav 1),

7) ne održava nivo kapitalnog zahtjeva za djelatnost izdavanja elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom (član 29. stav 2),

8) postupi suprotno obavezi utvrđenoj ovim zakonom (član 31. stav 2),

9) ne zaštiti novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac u skladu sa ovim zakonom (član 32. stav 1),

10) ne izvrši obaveze predviđene propisanim odredbama (član 32),

11) ne vodi poslovne knjige i ne sačinjava knjigovodstvene isprave i finansijske izvještaje (član 34. st. 1. do 3),

12) ne izvještava, odnosno ne obavještava Agenciju u skladu sa utvrđenim obavezama (član 34. stav 4),

13) ne čuva podatke i dokumentaciju nastale u vezi sa izdavanjem elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom (član 35),

14) ne obezbijedi reviziju svojih finansijskih izvještaja i ne dostavi izvještaje Agenciji u skladu sa ovim zakonom (član 36),

15) osnuje poslovnu jedinicu izvan Republike Srpske bez dobijanja saglasnosti Agencije (član 38),

16) izdaje elektronski novac preko zastupnika, distributera ili trećeg lica koje radi u njegovo ime (član 39. stav 1),

17) prethodno ne obavijesti Agenciju o namjeri da obavljanje pojedinih operativnih poslova u vezi sa izdavanjem elektronskog novca eksternalizuje drugom licu (član 39. stav 2),

18) eksternalizuje materijalno značajne operativne poslove drugom licu suprotno ovom zakonu (član 39. stav 3),

19) ne obavijesti Agenciju o namjeri obavljanja distribucije i otkupa elektronskog novca preko distributera i ne dostavi podatke o distributeru (član 40. stav 1),

20) ne obavijesti Agenciju, bez odgađanja, o prestanku obavljanja distribucije i otkupa elektronskog novca (član 40. stav 2),

21) ne objavljuje na svojoj internet stranici i ne ažurira dnevno spisak s podacima o svim distributerima (član 40. stav 3),

22) ne omogući obavljanje neposrednog nadzora i ne saraduje sa ovlašćenim licima Agencije u skladu sa ovim zakonom (član 47).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice društva, novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

Prekršaji društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH

Član 61.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 25.000 KM kazniće se za prekršaj društvo sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH ako osnuje poslovnu jedinicu u Republici Srpskoj bez saglasnosti Agencije (član 42. stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice društva sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH, novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

Prekršaji drugih pravnih lica

Član 62.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 25.000 KM kazniće se za prekršaj drugo pravno lice ako:

1) ne obavijesti Agenciju o izvršenim platnim transakcijama utvrđenih ovim zakonom (član 3. stav 2),

2) ne obavijesti Agenciju o obavljanju usluga u skladu sa ovim zakonom (član 3. stav 4),

3) postupi suprotno zabrani izdavanja elektronskog novca utvrđenoj ovim zakonom (član 4. stav 6).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće i odgovorno lice drugog pravnog lica, novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

Prekršaji u vezi sa sticanjem kvalifikovanog učešća

Član 63.

(1) Novčanom kaznom od 2.500 KM do 12.500 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) stekne kvalifikovano učešće u društvu suprotno ovom zakonu (član 18. st. 1. do 3),

2) se u sticanju kvalifikovanog učešća ne pridržava zahtjeva propisanih ovim zakonom (član 18. stav 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM.

(3) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) stekne kvalifikovano učešće u društvu suprotno ovom zakonu (član 18. st. 1. do 3),

2) se u sticanju kvalifikovanog učešća ne pridržava zahtjeva propisanih ovim zakonom (član 18. stav 4).

Prekršajni postupak

Član 64.

(1) Prekršajni postupak pokreće se i vodi u skladu sa propisima kojima se uređuje prekršajni postupak.

(2) Utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera u skladu sa ovim zakonom ne isključuje utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera utvrđenih drugim zakonima.

(3) Ako društvo u svom poslovanju ne izvršava obaveze i zadatke, kao i ne preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Agencija preduzima mjere i obavještava nadležne organe o sumnji na pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti, izdaje prekršajne naloge ili pokreće prekršajni postupak u skladu sa zakonom.

GLAVA VI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 65.

Agencija donosi podzakonske akte propisane ovim zakonom u roku od šest mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Stupanje na snagu

Član 66.

Ovaj zakon se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu šest mjeseci od dana njegovog objavljivanja.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O ELEKTRONSKOM NOVCU

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 7. i 18. Ustava, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, bankarski sistem i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, prema članu 53. Ustava Republika obezbjeđuje zaštitu potrošača. Pored navedenog, prema članu 70. tačka 2. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLADENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-2932/23 od 16. novembra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 7. i 18. Ustava, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, bankarski sistem i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, prema članu 53. Ustava Republika obezbjeđuje zaštitu potrošača. Pored navedenog, prema članu 70. tačka 2. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovaj sekretarijat je na Nacrt zakona o elektronskom novcu, aktom broj: 22.03-020-1321/23 od 17. maja 2023. godine, dao pozitivno mišljenje, a Narodna skupština je Nacrt ovog zakona usvojila na Četvrtoj redovnoj sjednici, održanoj 18. jula 2023. godine.

Izmjenama Zakona o unutrašnjem platnom prometu u pravni sistem Republike Srpske uveden je pojam elektronskog novca, kao nove usluge u oblasti platnog prometa. S tim u vezi, bilo je neophodno uspostaviti pravne pretpostavke za poslovanje i razvoj elektronske trgovine u Republici Srpskoj.

Najznačajnije razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt ovog zakona, a koje su rezultat skupštinske rasprave i dodatnih konsultacija sa relevantnim subjektima iz ove oblasti, ogledaju se u tome da su uvedena tri nova pojma, imalac fizičko lice, distributer i prosječni neiskorišćeni elektronski novac, te je nekoliko pojmova dodatno precizirano s ciljem lakše primjene ovog zakona.

U odredbi kojom se uređuje novčana vrijednost koja se ne smatra elektronskim novcem povećan je iznos novčane vrijednosti koja se koristi za izvršenje platne transakcije koju vrši pružalac elektronskih komunikacionih mreža, tako da iznos pojedinačne platne transakcije ne prelazi 100 KM, a da ukupan mjesečni iznos platnih transakcija pojedinog korisnika ne prelazi 600 KM. Takođe, propisana je obaveza licima koji izdaju instrumente u ograničenoj mreži, a na kojima je pohranjena novčana vrijednost koja se ne smatra elektronskim novcem, da obavijeste Agenciju kada ukupan iznos ovih platnih transakcija tokom prethodnih 12 mjeseci pređe 2.000.000 KM, kao i da po zahtjevu Agencije dostave obavještenje o ukupnoj vrijednosti platnih transakcija izvršenih tokom prethodnih 12 mjeseci.

Precizirane su odredbe koje se odnose na mikrokreditno društvo kao izdavaoca elektronskog novca i odredbe kojima se uređuje zaštita imalaca elektronskog novca. Dopusnjena je odredba koja se odnosi na otkup elektronskog novca, tako da izdavalac nije dužan da izvrši ovaj otkup ako je zahtjev imao podnesen nakon isteka pet godina od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca.

Proširena su ovlaštenja Agencije za bankarstvo na način da Agencija može zahtijevati od hibridnog društva osnivanje posebnog pravnog lica za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca, ako na to ukazuje poslovanje ovog društva. Takođe, Agencija može, na zahtjev lica koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u hibridnom društvu, da cijeni obim primjene pojedinih odredaba ovog zakona, kao i da u vršenju nadzora, pored već propisanih mjera, može izreći mjeru privremene obustave izdavanja elektronskog novca i izvršavanja platnih transakcija.

Pored navedenog, dopunjene su i prekršajne odredbe koje su usklađene sa izvršenim izmjenama i dopunama ovog prijedloga.

Ostale razlike nisu suštinske prirode i odnose se na jezičko i tehničko poboljšanje pojedinih odredaba ovog zakona.

Ovaj sekretarijat uputio je određene sugestije koje su se odnosile na poboljšanje formulacija i usklađivanje teksta Zakona sa pravnim sistemom Republike, a koje je obrađivač prihvatio i ugradio u ovaj tekst, te konstatuje da je ovaj prijedlog usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o elektronskom novcu može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-3000/23 od 20. novembra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije (EU) i analize Prijedloga zakona o elektronskom novcu (u daljem tekstu: Prijedlog), ustanovljeni su obavezujući izvori prava EU relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Predlagač je iste uzeo u obzir prilikom njegove izrade, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Djelimično usklađeno“.

Prijedlog uređuje pojam elektronskog novca, poslove izdavanja elektronskog novca, izdavaoce elektronskog novca, uslove za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društva za izdavanje elektronskog novca, nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca, te zaštitu prava i interesa imalaca elektronskog novca.

Predlagač je prilikom izrade, u većoj mjeri, vršio usklađivanje sa odredbama Direktive 2009/110/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. septembra 2009. godine o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronski novac, te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju van snage Direktive 2000/46/EZ¹ i Direktive (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. godine o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Regulative (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju van snage Direktive 2007/64/EZ². Pravni osnov za donošenje navedenih izvora prava EU sadržan je u Ugovoru o funkcionisanju EU, i to u članu 114. koji se odnosi na pravila konkurencije, oporezivanje i usklađivanje zakonodavstva.

---

¹ *Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit and prudential supervision of the business of electronic money institutions amending Directives 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 2000/46/EC.*

² *Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market, amending Directives 2002/65/EC, 2009/110/EC and 2013/36/EU and Regulation (EU) No 1093/2010, and repealing Directive 2007/64/EC.*

Predmetnu materiju uređuju još i član 16. navedenog ugovora³, kao i član 8. Povelje EU o osnovnim pravima koji se se odnosi na zaštitu ličnih podataka⁴.

Direktiva 2009/110/EZ utvrđuje pravila o poslovanju i nadzoru institucija za elektronski novac s ciljem uspostavljanja jedinstvenog tržišta usluga elektronskog novca u EU. Predlagač je vršio usklađivanje sa odredbama koje se odnose na definiciju elektronskog novca i institucije za elektronski novac, odredbama o osnovnom kapitalu i minimalnom kapitalu potrebnom za stabilno i sigurno poslovanje i ispunjavanje obaveza prema povjericima. Vršeno je usklađivanje sa odredbama koje se odnose na osnivanje, poslovanje i prestanak rada institucija za elektronski novac, djelatnost institucija za elektronski novac, odredbama o zabrani izdavanja elektronskog novca licima koji nisu izdavaoci elektronskog novca, kao i odredbama koje se odnose na zahtjeve za sigurno čuvanje sredstava koja su primljena u zamjenu za elektronski novac i zaštitu korisnika bankarskih i drugih finansijskih usluga.

Takođe, predlagač je vršio usklađivanje sa Direktivom 2015/2366/EU koja uspostavlja sveobuhvatna pravila za pružanje platnih usluga u EU, a predstavlja i pravni osnov za napredak u integraciji unutrašnjeg tržišta za elektronsko plaćanje unutar EU. Vršeno je usklađivanje sa odredbama koje se odnose na vođenje poslovnih knjiga i finansijskih izvještaja, izdavanje elektronskog novca preko zastupnika i eksternalizaciju pojedinih operativnih poslova, čuvanje podataka i dokumentacije, nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca, te tajnost i zaštitu podataka o elektronskom novcu itd.

Pored navedenog, predlagač je vršio usklađivanje sa Regulativom (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2013. godine o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investiciona društva⁵. Tako je u okviru procedure odlučivanja o dozvoli za izdavanje elektronskog novca propisan pojam „bliska povezanost“ u odnosu između dva ili više pravnih ili fizičkih lica u skladu sa definicijom u članu 4. (38) Regulative.

Detaljan pregled usklađenosti sa odredbama navedenih izvora prava EU sadržan je u uporednim prikazima usklađenosti Prijedloga zakona o elektronskom novcu sa pravnom tekovinom EU.

Usvajanje Prijedloga doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u članu 89. SSP-a⁶, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti bankarstva, osiguranja i ostalih finansijskih usluga, ali i člana 76. koji uključuje zaštitu potrošača.

Izrada Prijedloga predviđena je Akcionim planom usklađivanja propisa i drugih opštih akata Republike Srpske sa propisima EU za 2023. godinu.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenjem Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 52/12, 92/12, 58/19 i 38/22) i njegovim kasnijim izmjenama postojeći sistem platnog prometa kontinuirano je unapređivan i dograđivan u skladu sa primjenjivim međunarodnim standardima i pozitivnom praksom zemalja iz okruženja. Izmjenama ovog zakona iz 2022. godine u pravni sistem Republike Srpske uvedena je definicija elektronskog novca iz Direktive (EU) 2009/110/ES, kao novog pojma u oblasti platnih usluga, s namjerom da se u 2023. godini predloži poseban zakon kojim će pitanja izdavanja i korišćenja

³ *Treaty on the Functioning of the European Union, Part One – Principles, Title II – Provisions Having General Application, Article 16.*

⁴ *Charter of fundamental rights of the European Union, Title IV – Solidarity, Article 8 – Protection of personal data.*

⁵ *Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012.*

⁶ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

elektronskog novca, tj. osnivanje društava za izdavanje elektronskog novca i obavljanje plaćanja elektronskim novcem, biti uređena na cjelovit i sveobuhvatan način. Time će se stvoriti neophodne pravne pretpostavke za poslovanje ovih društava i snažniji razvoj elektronske trgovine u Republici Srpskoj.

Imajući u vidu navedeno, pristupilo se izradi posebnog zakona kojim se uređuju elektronski novac i izdavaoci elektronskog novca. Donošenje ovog zakona planirano je Planom rada Ministarstva finansija Republike Srpske za 2023. godinu i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2023. godinu. Ovaj zakon predstavlja regulatorni odgovor na pojavu savremenih finansijskih usluga na međunarodnom tržištu, s ciljem stvaranja pravnih preduslova za njihov razvoj na domaćem tržištu putem osnivanja i poslovanja društva za izdavanje elektronskog novca. Uređivanjem poslova izdavanja i otkupa elektronskog novca zakonom se postavljaju sigurne osnove za korišćenje digitalnog oblika novca ne samo u svakodnevnom načinu života građana, već i za efikasnije i ekonomičnije poslovanje privrednih subjekata.

Prema ovom zakonu, kao i Zakonu o unutrašnjem platnom prometu, elektronski novac predstavlja digitalni ekvivalent gotovog novca, odnosno elektronski pohranjenu novčanu vrijednost koja se izdaje nakon prijema novčanih sredstava, a prihvata se kao sredstvo plaćanja od trećih lica. Neiskorišćeni iznos elektronskog novca predstavlja potraživanja njegovog imaoča prema izdavaocu. Važno je naglasiti da svaki oblik novčanih sredstava u elektronskom obliku nije elektronski novac, pa tako npr. novčana sredstva klijenata na računima za plaćanje i štednim računima ne predstavljaju elektronski novac. Isto tako, određene forme poklon bonova, vaučera i sl., koji se mogu koristiti samo u ograničenoj mreži trgovaca, ne predstavljaju elektronski novac. Elektronski novac je, dakle, samo onaj digitalni zapis koji je opšteprihvaćeno sredstvo razmjene koje se koristi za plaćanje roba i usluga. Razvoj elektronskog novca podstaknut je globalnim širenjem interneta i željom za što efikasnijim i jeftinijim obavljanjem platnih transakcija u elektronskom plaćanju, te potrebom stvaranja elektronske alternative gotovom novcu.

Elektronski novac ne predstavlja novčani depozit u smislu propisa o osiguranju depozita u bankama, a izdaje se isključivo za namjenu plaćanja roba i usluga. Prednost ovakve platne usluge ogleda se u činjenici da je ona moguća i bez nužnog posjedovanja tekućeg računa u banci, te da su usluge plaćanja elektronskim novcem raspoložive 24 sata dnevno, sedam dana u nedjelji i 365 dana u godini.

Zakonom o elektronskom novcu uređuju se izdavaoci elektronskog novca, uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društva za izdavanje elektronskog novca, uključujući i odredbe koje se odnose na bonitetne zahtjeve ovih društava (visina kapitala i sticanje kvalifikovanog učešća), zaštita sredstava imaoča elektronskog novca, nadzor nad poslovanjem izdavaoca elektronskog novca u Republici Srpskoj, te zaštita prava i interesa imalaca elektronskog novca, u skladu sa relevantnim direktivama Evropske unije. Predloženo je da elektronski novac u Republici Srpskoj mogu izdavati banka, mikrokreditno društvo, društvo za izdavanje elektronskog novca, kao i Ministarstvo finansija Republike Srpske i organi jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj, kada izdaju elektronski novac u okviru svojih isključivih nadležnosti utvrđenih posebnim zakonom. Predviđena je obaveza mikrokreditnom društvu da prije izdavanja elektronskog novca dostavi obavještenje Agenciji o namjeri početka izdavanja elektronskog novca i planiranom danu početka, najkasnije šest mjeseci prije tog početka. Propisane su i odredbe ovog zakona koje se shodno primjenjuju na poslovanje mikrokreditnog društva kao izdavaoca elektronskog novca. Zakonom je propisano da Agencija za bankarstvo Republike Srpske vrši nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca.

Takođe, Zakonom je predviđeno da se društvo za izdavanje elektronskog novca može osnovati kao privredno društvo u pravnoj formi akcionarskog društva ili društva sa

ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Republici Srpskoj koje ima dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske. U skladu sa evropskim standardima u ovoj oblasti, tačnije Direktivom 2009/110/EC, predloženo je da društvo za izdavanje elektronskog novca može, pored izdavanja elektronskog novca, obavljati i druge poslove, i to: 1) pružanje usluga platnog prometa koje su isključivo povezane sa izdavanjem elektronskog novca u skladu sa zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet i ovim zakonom, 2) operativne i pomoćne poslove neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga u skladu sa ovim zakonom, 3) druge djelatnosti, ako za obavljanje te djelatnosti ispunjava uslove propisane drugim/posebnim zakonom. Stoga su, uz prethodnu dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske, propisani stroži uslovi poslovanja društva za izdavanje elektronskog novca uzimajući u obzir i moguće rizike kojima će ta društva biti izložena. Zakonom je utvrđena obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca da redovno izvještava Agenciju, kao i da obavještava Agenciju o materijalno značajnim promjenama na način i u rokovima kako propiše Agencija, kako bi Agencija, kao nadzorni organ, bila blagovremeno informisana o svim promjenama koje utiču ili mogu uticati na poslovanje društva za izdavanje elektronskog novca. Imajući u vidu da izdavanje elektronskog novca predstavlja novu finansijsku uslugu na domaćem tržištu platnih usluga, te znajući da su sigurnost i pouzdanost platnih usluga nužne pretpostavke zdravog ukupnog privrednog života, ovim zakonom su predloženi odgovarajući kvalitativni zahtjevi u pogledu vlasničke i upravljačke strukture privrednih društava koji se namjeravaju baviti ovom djelatnošću. U tom smislu, predviđeno je da Agencija za bankarstvo Republike Srpske daje prethodnu saglasnost licu koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca u društvu za izdavanje elektronskog novca, kao i prethodnu saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u ovim društvima. Takođe, radi obezbjeđenja odgovarajuće sigurnosti u izmirenju obaveza izdavaoca prema imiocima elektronskog novca, utvrđeni su i odgovarajući kapitalni zahtjevi, kako u segmentu osnovnog, tako i regulatornog kapitala.

Zakonom su predloženi izuzeci od primjene Zakona o elektronskom novcu, u skladu sa Direktivom 2009/110/EC i 2015/2366, gdje su u praksi prepoznati određeni primjeri koji bi se mogli smatrati elektronskim novcem i koji zadovoljavaju uslove pojma elektronskog novca. S obzirom na specifičnu namjenu elektronskih sredstava koja se koriste u pomenutim platnim transakcijama, ograničenja u smislu korišćenja tih sredstava i mogućnosti sticanja ograničenog raspona dobara i usluga njihovim korišćenjem izuzeta su od primjene ovog zakona. Međutim, Zakonom su propisane obaveze licima, koji obavljaju platne transakcije u kojima se novčana vrijednost ne smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona, da obavještavaju Agenciju o navedenim uslugama na način i u roku kako propiše Agencija. Na osnovu dostavljenih podataka Agencija procjenjuje da li takva lica i dalje ispunjavaju uslove za primjenu izuzeća utvrđenih ovim zakonom ili će biti u obavezi da podnesu zahtjev za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Suprotno, navedena lica neće smjeti nastaviti izdavati instrumente na kojima je pohranjena novčana vrijednost koja se smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona.

Iako je još uvijek učešće elektronskog novca u ukupnim plaćanjima, kako u zemljama Evropske unije, tako i u zemljama okruženja, znatno manje od učešća drugih instrumenata plaćanja, rastuća digitalizacija finansijskih usluga sigurno će doprinijeti njenoj sve većoj upotrebi u budućnosti. Očekuje se da će Zakon o elektronskom novcu doprinijeti razvoju elektronske trgovine, koja je usko povezana sa elektronskim načinom plaćanja, a što će neposredno povećati i ponudu usluga plaćanja preko interneta, koja je sve više zastupljena u vrijeme ubrzanog razvoja informacionih tehnologija.

Jednako je bitan i doprinos primjene ovog zakona smanjenju upotrebe gotovine u opticaju, a time i smanjenju sive ekonomije, tj. privrednom rastu.

U izradi Zakona korišćena su zakonska rješenja, preporuke sadržane u relevantnim direktivama i ostalim izvorima prava EU, te relevantna rješenja uporednog prava zemalja iz okruženja:

1) pravni okvir Republike Srpske:

- Zakon o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 4/17, 19/18 i 54/19),
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 52/12, 92/12, 58/19 i 38/22),
- Zakon o platnim transakcijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 12/01),
- Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017, 82/2019 i 17/2023),
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 47/14 i 67/16);

2) izvori prava Evropske unije:

- Direktiva 2009/110/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. septembra o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronski novac, te o izmjeni direktive 2005/60/EC i 2006/48/EC i stavljanju van snage Direktive 2000/46/EC (tekst značajan za EGP),
- Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. godine o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EC, 2009/110/EC i 2013/36/EC i Regulative (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju van snage Direktive 2007/64/EC (tekst značajan za EGP);

3) uporedno pravo zemalja iz okruženja:

- Srbija – Zakon o platnim uslugama („Službeni glasnik RS“, br. 139/14 i 44/18),
- Hrvatska – Zakon o elektroničkom novcu („Narodne novine“, br. 64/18 i 114/22),
- Slovenija – Zakon o platnim uslugama, uslugama izdavanja elektronskog novca i platnim sistemima („Službeni list Republike Slovenije, br. 7/18, 9/18 i 102/20).

U ovom koraku unapređenja platnih usluga izvršena je djelimična transpozicija relevantnih direktiva Evropske unije, dok će se dalja usklađivanja ovog i povezanih zakona, kojima se, u širem smislu, uređuju platne usluge sa pravnim poretkom Evropske unije vršiti u narednom periodu u skladu sa potrebama tržišta, tj. učesnika u platnom prometu i stepenom razvijenosti domaćih pružalaca platnih usluga, uz istovremeno jačanje institucionalnih kapaciteta nadzornih organa.

Donošenjem Zakona o elektronskom novcu stvaraju se pravne pretpostavke za:

- uvođenje novih usluga plaćanja u formi plaćanja elektronskim novcem, koje pored banaka mogu obavljati mikrokreditna društva i društva za izdavanje elektronskog novca,
- povećanje konkurencije u oblasti platnih usluga, čime se podstiče efikasnije i jeftinije pružanje tih usluga,
- razvoj elektronskog novca, s ciljem da se omogući razvoj ovog tržišta,
- veću sigurnost plaćanja građana preko interneta, jer se uvođenjem elektronskog novca omogućava plaćanje bez korišćenja platnih kartica, čime se sprečava mogućnost njihove zloupotrebe do koje može doći objelodanjivanjem podataka koji se nalaze na njoj,
- efikasnije i ekonomičnije poslovanje privrednih subjekata, kao i jeftinije izvršavanje platnih transakcija građana,
- veću finansijsku inkluziju,
- sprečavanje zloupotrebe plaćanja elektronskim novcem u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma.

Ministarstvo finansija, kao resorni obrađivač predmetne materije, kontinuirano stvara preduslove za sveobuhvatniju reformu pravnog okvira vezanog za platne usluge u narednom

srednjoročnom periodu. Ta reforma će uključivati dalje usklađivanje sa relevantnim okvirom Evropske unije vezanim za platne usluge i nadzor nad pružaocima platnih usluga.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U Glavi I (čl. 1. do 3) sadržane su osnovne odredbe koje se odnose na predmet regulisanja, značenje pojmova korišćenih u ovom zakonu, te definisana novčana vrijednost koja se ne smatra elektronskim novcem.

Članom 1. definiše se predmet Zakona. Predviđeno je da se ovim zakonom uređuje pojam elektronskog novca, poslovi izdavanja elektronskog novca, izdavaoci elektronskog novca, uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društva za izdavanje elektronskog novca, nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca, te zaštita prava i interesa imalaca elektronskog novca.

Članom 2. uređuju se pojmovi korišćeni u ovom zakonu, kao što su elektronski novac, društvo za izdavanje elektronskog novca, imalac elektronskog novca, imalac-fizičko lice, distributer, prosječni neiskorišćeni elektronski novac, elektronska komunikaciona mreža i usluga elektronske komunikacione mreže. Dalje, predviđeno je da pojmovi koji su definisani u zakonima kojima se uređuju poslovanje banaka, platne transakcije, unutrašnji platni promet imaju isto značenje i u ovom zakonu, osim ako nije drugačije određeno ovim zakonom.

Članom 3. predloženi su izuzeci od primjene Zakona o elektronskom novcu, u skladu sa Direktivom 2009/110/EC i Direktivom 2015/2366, gdje su u praksi prepoznati određeni primjeri koji bi se mogli smatrati elektronskim novcem i koji zadovoljavaju uslove pojma elektronskog novca. S obzirom na specifičnu namjenu elektronskih sredstava koji se koriste u pomenutim platnim transakcijama, ograničenja u smislu korišćenja tih sredstava i mogućnosti sticanja ograničenog raspona dobara i usluga njihovim korišćenjem izuzeta su od primjene ovog zakona. Izuzeti su od primjene zakona instrumenti na kojima je pohranjena novčana vrijednost, a koji se koriste za plaćanje isključivo u prostorijama izdavaoca instrumenta, kod ograničene mreže prodavaca robe i usluga ili za ograničen izbor roba i usluga. Instrument koji se koristi unutar tako ograničene mreže može se isključivo koristiti za kupovinu dobara i usluga u određenoj trgovini ili lancu trgovina. Takvi instrumenti podrazumijevaju kartice lojalnosti trgovina, bonove za gorivo, članske kartice, kartice javnog prevoza, bonove za usluge i slično. Takođe, izuzeti su i instrumenti na kojima je pohranjena novčana vrijednost, koji se mogu upotrebljavati ograničeno, a izdaje ih Ministarstvo finansija Republike Srpske, organi jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj ili subjekti sa javnim ovlašćenjima za posebne socijalne svrhe s ciljem sticanja određenih roba ili usluga od prodavaca koji sa izdavaocem imaju zaključen ugovor. Dalje, izuzete su od primjene zakona novčane vrijednosti koje se koriste za izvršenje platne transakcije koje vrši pružalac elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge za korisnika te mreže ili usluge, pri čemu korisnik unaprijed uplaćuje sredstva tom pružaocu, i to za kupovinu digitalnih sadržaja i govornih usluga, bez obzira na uređaj koji se koristi za kupovinu ili potrošnju digitalnog sadržaja, a naplaćuje se korisniku zajedno sa elektronskim komunikacionim uslugama ili za one platne transakcije koje se obavljaju pomoću ili putem elektronskog uređaja u dobrotvorne svrhe ili za kupovinu karata (karte javnog prevoza, parking-karte, karte za pojedine usluge i sl.), a koje se naplaćuju korisniku zajedno sa elektronskim komunikacionim uslugama, pod uslovom da iznos pojedinačne platne transakcije ne prelazi 100 KM i da ukupan iznos platnih transakcija jednog korisnika ne prelazi 600 KM mjesečno, a što je u skladu sa Direktivom (EU) 2015/2366 o platnim uslugama. Dalje, propisana je obaveza licima koji izdaju instrumente koji se izdaju u ograničenoj mreži, a na kojima je pohranjena novčana vrijednost koja se ne smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona, da obavijeste Agenciju kada ukupan iznos ovih

platnih transakcija tokom prethodnih 12 mjeseci pređe 2.000.000 KM, kao i dostave obavještenje o ukupnoj vrijednosti platnih transakcija izvršenih tokom prethodnih 12 mjeseci na način i u roku kako to Agencija zahtijeva. Takođe, precizirano je da na osnovu dostavljenih podataka Agencija procjenjuje da li takva lica i dalje ispunjavaju uslove za primjenu izuzeća utvrđenih ovim članom ili će biti u obavezi da podnesu zahtjev za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Suprotno, navedena lica neće smjeti nastaviti izdavati instrumente na kojima je pohranjena novčana vrijednost koja se smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona. Na kraju, propisana je obaveza pružaocima elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge da obavijeste Agenciju o obavljanju platnih transakcija u kojima se novčana vrijednost ne smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona. Navedene obaveze su definisane na način kako predviđa Direktiva EU 2015/2366 o platnim uslugama.

U Glavi II (čl. od 4. do 12) sadržane su odredbe u kojima se definišu izdavaoci elektronskog novca, te poslovi izdavanja, prihvatanja i otkupa elektronskog novca, kao i odredbe o zaštiti i tajnosti podataka, te zaštiti prava i interesa imalaca elektronskog novca.

Članom 4. definisani su subjekti kojima je dozvoljeno izdavanje elektronskog novca. Ovom odredbom dozvoljeno je izdavanje elektronskog novca: bankama, mikrokreditnim društvima, društvima za izdavanje elektronskog novca, te Ministarstvu finansija Republike Srpske i jedinicama lokalne samouprave na teritoriji Republike Srpske. Takođe, definisano je da banke i mikrokreditna društva izdaju elektronski novac u skladu sa dozvolom izdatom prema odredbama zakona kojim se uređuje njihovo poslovanje, s tim da je mikrokreditno društvo dužno da najkasnije šest mjeseci prije početka izdavanja elektronskog novca obavijesti Agenciju o tome kako bi Agencija sagledala ispunjenost uslova neophodnih za izdavanje elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje poslovanje mikrokreditnih organizacija. Predviđena je i primjena određenih odredaba Zakona o elektronskom novcu u poslovanju mikrokreditnog društva vezanim za izdavanje elektronskog novca. Pružanje usluga izdavanja elektronskog novca kod mikrokreditnog društva kao izdavaoca elektronskog novca, kao i sankcije u vezi sa istim će se bliže razraditi u zakonu kojim se uređuje poslovanje mikrokreditnih organizacija. Dalje, definisano je da se izdavanje elektronskog novca, u smislu ovog zakona, kojeg obavlja Centralna banka BiH, vrši u skladu sa propisima kojima se uređuju njene nadležnosti i ovlašćenja. Precizirano je da niko osim lica koja su definisana kao izdavaoci elektronskog novca, ne može da se bavi izdavanjem elektronskog novca niti da posluje i oglašava se na način koji dovodi ili može da dovede u zabludu da se radi o izdavanju elektronskog novca, s ciljem zaštite prava i interesa imalaca elektronskog novca. Takođe, propisano je da Agencija može propisati posebne uslove i način zaštite za primljena sredstva koja su banke primile u zamjenu za izdati elektronski novac.

Članom 5. definišu se opšti uslovi prilikom zaključivanja ugovora između izdavaoca elektronskog novca i korisnika, odnosno imaooca elektronskog novca, u skladu sa Direktivom 2009/110/EC. Predviđeno je da se ugovorom o izdavanju elektronskog novca obaveže izdavalac elektronskog novca da imaoocu elektronskog novca izda elektronski novac u nominalnoj vrijednosti izdatih sredstava, a imalac se obavezuje da kod izdavaoca položi novčana sredstva. Takođe, izdavalac elektronskog novca je dužan da imaooca elektronskog novca informiše, u primjerenom roku, o uslovima izdavanja i otkupa elektronskog novca, kao i o svim naknadama koje naplaćuje, te da u ugovoru o izdavanju elektronskog novca na jasan način navede uslove o izdavanju i otkupu elektronskog novca, zajedno sa informacijom o pripadajućim naknadama. Dalje, definisano je da se na pitanja pravnog odnosa između izdavaoca i imaooca elektronskog novca iz ugovora o izdavanju elektronskog novca koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi u vezi sa ugovorom o nalogu. Takođe, propisano je da su ništave odredbe ugovora o izdavanju

elektronskog novca koje su u suprotnosti sa odredbama o zaštiti imaoaca fizičkih lica propisanim ovim zakonom, s ciljem zaštite prava i interesa imalaca fizičkih lica.

Članom 6. definisano je da je izdavalac elektronskog novca dužan da odmah po prijemu novčanih sredstava izda elektronski novac u visini primljenih novčanih sredstava.

Članom 7. zabranjuje se plaćanje kamate i davanje bilo koje druge imovinske koristi u zamjenu za držanje sredstava u određenom periodu imaoцу elektronskog novca od strane izdavaoca elektronskog novca. Odredba je usklađena sa Direktivom 2009/110/EC.

Članom 8. definisano je da se na izmjene elemenata ugovora i raskid ugovora o izdavanju elektronskog novca primjenjuju odredbe Zakona o bankama kojima se uređuje izmjena elemenata ugovora i odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Članom 9. definišu se uslovi pod kojima se vrši prihvatanje elektronskog novca. Elektronski novac može prihvatiti svako fizičko i pravno lice koje je sa izdavaocem elektronskog novca zaključilo ugovor o prihvatanju tog novca. Izdavalac elektronskog novca može prihvatiti elektronski novac koji je izdao, a takođe može prihvatiti i elektronski novac koji je izdao drugi izdavalac elektronskog novca ukoliko ima zaključen ugovor sa tim izdavaocem elektronskog novca.

Članom 10. definišu se uslovi pod kojima se vrši otkup elektronskog novca u skladu sa Direktivom 2009/110/EC. Izdavaoci elektronskog novca dužni su da na zahtjev imaoaca elektronskog novca, bez odgađanja, izvrše isplatu ili prenos novčanih sredstava u visini nominalne vrijednosti elektronskog novca koje taj imalac posjeduje. Dalje, u slučaju ako se otkup zahtijeva prije isteka, odnosno prestanka važenja ugovora, imalac elektronskog novca može zahtijevati cjelokupan ili djelimičan otkup elektronskog novca, dok u uslovima kada imalac elektronskog novca zahtijeva otkup elektronskog novca na dan prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca ili u roku od godinu dana po prestanku njegovog važenja, izdavalac elektronskog novca je dužan da imaoцу izvrši otkup elektronskog novca u cjelokupnom iznosu. Takođe, ako na dan prestanka važenja ugovora zaključenog sa društvom za izdavanje elektronskog novca koje obavlja i druge djelatnosti koje nisu povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili u roku od godinu dana od prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca sa tim društvom, a unaprijed nije poznato koji dio novčanih sredstava bi trebalo da se iskoristi kao elektronski novac, to društvo je dužno da izvrši otkup elektronskog novca u iznosu koje je imalac tog novca zahtijevao. Propisana je i mogućnost naplate naknade i drugih troškova prilikom otkupa elektronskog novca od strane izdavaoca elektronskog novca imaoцу elektronskog novca, i to u sljedećim situacijama: ako je imalac elektronskog novca zahtijevao otkup prije prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca, zatim ako je imalac elektronskog novca raskinuo ugovor o izdavanju elektronskog novca prije ugovorenog dana prestanka važenja tog ugovora, te ako je imalac zahtijevao otkup nakon isteka godinu dana od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca. Dalje je utvrđeno da visina naknade iz ovog člana mora biti odgovarajuća i u skladu sa stvarnim troškovima izdavanja novca, te da izdavalac elektronskog novca i imalac elektronskog novca koji nije imalac-fizičko lice, može ugovoriti drugačije uslove prava na otkup elektronskog novca od onih koji su utvrđeni ovim članom. Na kraju, predviđeno je da otkup elektronskog novca izdavalac nije dužan da izvrši ako je zahtjev imaoца podnesen pet godina od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca, imajući u vidu da se elektronski novac izdaje isključivo za namjenu plaćanja roba i usluga i da ne predstavlja novčani depozit u smislu propisa o osiguranju depozita u bankama. Rok od pet godina usklađen je sa članom 373. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04) koji se odnosi na zastaru samog prava iz koga proističu povremena potraživanja.

Članom 11. propisano je da se na tajnost i zaštitu podataka o elektronskom novcu

primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje unutrašnji platni promet, a kojim je uređena tajnost podataka.

Članom 12. uređuje se zaštita prava i interesa imalaca elektronskog novca. Definisano je da je, u ostvarivanju prava i interesa imalaca fizičkog lica, izdavalac dužan da se pridržava odredaba ovog zakona, drugih propisa ili opštih uslova poslovanja kojima se uređuje elektronski novac, ugovorenih obaveza i dobrih poslovnih običaja koji se odnose na obaveze iz ugovora o izdavanju elektronskog novca. Imalac fizičko lice ima pravo na zaštitu svojih prava i interesa u slučaju kada se izdavalac elektronskog novca ne pridržava odredaba ovog zakona, drugih propisa ili opštih uslova poslovanja kojima se uređuje elektronski novac, te dobrih poslovnih običaja koji se odnose na obaveze iz ugovora o izdavanju elektronskog novca. Dalje, odredbe o zaštiti prava i interesa korisnika bankarskih i drugih finansijskih usluga, a naročito odredbe o informisanju u pregovaračkoj fazi i uručivanju standardnog informacionog lista, kao i o prava na prigovor, utvrđenih zakonima kojima se uređuje unutrašnji platni promet i poslovanje banaka, shodno se primjenjuju i na zaštitu prava i interesa imalaca fizičkih lica.

U Glavi III (čl. od 13. do 44) propisuju se uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društva za izdavanje elektronskog novca.

U članu 13. društvo za izdavanje elektronskog novca definisano je kao privredno društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj koje ima dozvolu Agencije za bankarstvo Republike Srpske za pružanje usluga izdavanja elektronskog novca. Takođe, utvrđeno je da se društvo za izdavanje elektronskog novca osniva u pravnoj formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću. Dalje, pored samog izdavanja elektronskog novca, društvu za izdavanje elektronskog novca dozvoljeno je vršenje sljedećih poslova: pružanje usluga platnog prometa (platnih usluga) isključivo vezanih za izdavanje elektronskog novca u skladu sa zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet i ovim zakonom, operativne i pomoćne poslove neposredno povezane sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga u skladu sa ovim zakonom, kao što su obezbjeđenje izvršenja platnih transakcija, zaštita, čuvanje i obrada podataka i sl., te druge djelatnosti ako ispunjava uslove propisane drugim/posebnim zakonom. Pojam platnih usluga pomenut u ovom članu odnosi se na usluge koje omogućavaju uplatu gotovog novca na platni račun i isplatu istog sa platnog računa i usluge izvršavanja platnih transakcija, tj. prenosa novčanih sredstava s platnog računa, odnosno na platni račun, korišćenjem platne kartice ili sličnog instrumenta, kredit transferom ili debit transferom, uključujući jednokratno direktno zaduženje.

Članom 14. definiše se pojam hibridnog društva i dodatni uslovi za osnivanje i poslovanje koje hibridno društvo ispunjava. Hibridno društvo jeste društvo za izdavanje elektronskog novca koje pored izdavanja elektronskog novca obavlja i druge djelatnosti, u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje te djelatnosti. Takođe, propisani su uslovi koje je hibridno društvo dužno da ispunjava. Dalje, hibridno društvo dužno je da osnuje poseban organizacioni dio koji će obavljati poslove izdavanja elektronskog novca, te da u poslovnim knjigama obezbijedi zasebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela, tj. da odvojeno evidentira poslovne promjene koje nastaju na osnovu pružanja usluge izdavanja elektronskog novca. Takođe, propisano je da se odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za izdavanje elektronskog novca primjenjuju i na hibridna društva, osim ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano. Agencija može zahtijevati od hibridnog društva da osnuje posebno pravno lice za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca, ukoliko utvrdi da drugi poslovi hibridnog društva ugrožavaju stabilnost i sigurnost dijela njegovog poslovanja koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca, ili da otežava vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom,

Članom 15. propisuje se da se na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima.

Članom 16. definisani su uslovi koje moraju ispunjavati članovi organa upravljanja društva za izdavanje elektronskog novca. Prvenstveno, član organa uprave mora imati dobru poslovnu reputaciju za upravljanje društvom za izdavanje elektronskog novca. Takođe, član organa upravljanja ne može biti lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije, zatim lice kojem je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti koja ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije, lice koje je na dan oduzimanja dozvole za rad pravnom licu, odnosno na dan uvođenja privremene uprave ili pokretanja postupka stečaja ili prinudne likvidacije nad pravim licem bilo ovlašćeno za zastupanje i predstavljanje istog ili je bilo član njegovog organa upravljanja, osim privremenog upravnika. Dalje, lice koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca, odnosno rukovodilac, pored navedenih uslova iz ovog člana mora da posjeduje i stručne kvalifikacije i iskustvo potrebno za vođenje tog društva, i to sljedeće: završen najmanje prvi ciklus naučnih studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova, te najmanje tri godine iskustva na rukovodećem položaju u subjektu iz oblasti finansijskog sektora ili u privrednom društvu čija je djelatnost slična poslovima društva za izdavanje elektronskog novca. Ističemo da subjekt iz oblasti finansijskog sektora ima isto značenje kao i pojam „lice u finansijskom sektoru“, a čije značenje je utvrđeno u Zakonu o bankama Republike Srpske. Prema ovom zakonu, lice u finansijskom sektoru je banka, mikrokreditna organizacija, štedno-kreditna organizacija, lizing društvo, društvo za osiguranje, ovlašćeni učesnici na tržištu hartija od vrijednosti, društvo za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i drugo pravno lice koje se pretežno bavi finansijskom djelatnošću. Takođe, funkciju rukovodioca u društvu za izdavanje elektronskog novca može obavljati lice koje je za obavljanje te funkcije dobilo prethodnu saglasnost Agencije. Agencija donosi akt kojim bliže propisuje uslove koje mora ispuniti rukovodilac, kao i dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost tih uslova.

Članom 17. propisani su uslovi prestanka važenja saglasnosti za rukovodioca, kao i uslovi pod kojima se vrši oduzimanje saglasnosti. Agencija oduzima saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca ako je saglasnost dobijena na osnovu netačne i neistinite dokumentacije ili neistinite datih podataka bitnih za obavljanje te funkcije, te ako rukovodilac više ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima Agencije. Agencija može oduzeti saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca ako je rukovodilac prekršio svoje dužnosti zbog čega je ugrozio likvidnost ili solventnost društva za izdavanje elektronskog novca, te ako nije obezbijedio sprovođenje ili nije sproveo mjere nadzora koje je naložila Agencija. Takođe, u slučaju kada Agencija oduzme saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca licu koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca, definisan je rok od najkasnije pet dana od oduzimanja saglasnosti u kojem organ koji ga je imenovao mora razriješiti to lice sa funkcije rukovodioca i imenovati novo lice za vršioca dužnosti. Dalje, saglasnost za obavljanje funkcije rukovodioca prestaje da važi u slučaju kada lice u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti ne bude imenovano ili ne stupi na dužnost rukovodioca i u slučaju kada licu istekne ugovor o radu u društvu za izdavanje elektronskog novca, i to na dan isteka ugovora. Takođe, Agencija vrši kontrolu rada rukovodioca u obimu i na način koji omogućava provjeravanje činjenica i okolnosti navedenih u ovom članu, a zbog kojih se vrši ili može vršiti oduzimanje saglasnosti za obavljanje funkcije rukovodioca.

Član 18. uređuje sticanje kvalifikovanog učešća pravnog ili fizičkog lica u društvu za izdavanje elektronskog novca, tj. učešća 10% ili više učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u društvu za izdavanje elektronskog novca ili koje namjerava steći učešće manje od 10% koje omogućava efektivno vršenje uticaja na upravljanje društvom za izdavanje elektronskog novca ili na poslovnu politiku tog društva, dužno je da dobije prethodnu saglasnost Agencije za ovo sticanje. Takođe, definisano je da se na dobijanje saglasnosti za sticanje

kvalifikovanog učešća u društvu za izdavanje elektronskog novca, rokove za sticanje saglasnosti, prestanak važenja saglasnosti, na informisanje o smanjenju učešća, na nastupanje više lica kao jedan sticalac, ograničenja uzajamnog učešća, na ocjenu ispunjenosti kriterijuma za sticanje kvalifikovanog učešća, odlučivanje o sticanju kvalifikovanog učešća, sticanje kvalifikovanog učešća bez saglasnosti Agencije, zahtjev za dostavljanje informacija, izvještavanje o kvalifikovanom učešću, pravne posljedice sticanja bez prethodne saglasnosti, oduzimanje saglasnosti, te prestanak važenja saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća shodno primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poslovanje banaka.

Članom 19. definišu se dodatni podaci i dokumentacija koji su potrebni za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća.

Članom 20. regulisano je otuđenje, odnosno umanjenje kvalifikovanog učešća. Lice koje posjeduje kvalifikovano učešće u društvu za izdavanje elektronskog novca i namjerava da u potpunosti otuđi stečeno kvalifikovano učešće, odnosno da ga umanjí ispod visine za koju je dobilo saglasnost, dužno je da o tome obavijesti Agenciju, uz navođenje visine preostalog učešća u društvu za izdavanje elektronskog novca.

Članom 21. propisano je diskreciono pravo Agencije da, na zahtjev lica koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u hibridnom društvu, može da odluči da se na takvo sticanje djelimično ili u potpunosti ne primjenjuju odredbe čl. od 18. do 20. ovog zakona. Pri odlučivanju o navedenom zahtjevu Agencija cijeni prirodu djelatnosti hibridnog društva, djelatnost i poslove sticaoca kvalifikovanog učešća, kao i potencijalne negativne uticaje tog sticaoca na upravljanje u hibridnom društvu ili na poslovnu politiku tog društva, a samim tim i na stabilnost finansijskog sektora.

Članom 22. propisana je dokumentacija koju privredno društvo koje namjerava da izdaje elektronski novac mora dostaviti, uz zahtjev za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca, da bi dobili dozvolu za izdavanje elektronskog novca. Takođe, pored propisane dokumentacije koju privredno društvo koje namjerava da izdaje elektronski novac prilaže uz zahtjev za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca, propisana je i dodatna dokumentacija koju dostavljaju ona društva koja obavljaju druge djelatnosti u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje te djelatnosti, a namjeravaju da pored te djelatnosti vrše i izdavanje elektronskog novca. U smislu odlučivanja o dozvoli propisan je pojam „bliska povezanost”.

Članom 23. propisuju se način i uslovi pod kojima se odlučuje o zahtjevu za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Definisano je da Agencija donosi rješenje o davanju dozvole za izdavanje elektronskog novca u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva. Ako zahtjev sadrži formalne nedostatke koji sprečavaju postupanje ili ako je zahtjev nerazumljiv i nepotpun, Agencija traži od privrednog društva da otkloni nedostatke najkasnije u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva. Dalje, ukoliko se otklone nedostaci u navedenom roku, smatra se da je zahtjev uredan, odnosno ukoliko privredno društvo ne otkloni nedostatke u ostavljenom roku, Agencija odbacuje zahtjev kao neuredan.

Članom 24. propisuju se uslovi i način pod kojim se vrši dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Dozvola se izdaje na neodređeno vrijeme i nije prenosiva na druga lica. Dalje, dozvolom za izdavanje elektronskog novca određuju se poslovi koje društvo za izdavanje elektronskog novca može obavljati. Takođe, rješenje o davanju dozvole za izdavanje elektronskog novca objavljuje se na internet stranici Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Dalje, privredno društvo podnosi prijavu za upis djelatnosti u registar poslovnih subjekata kod nadležnog organa za registraciju poslovnih subjekata najkasnije u roku od 30 dana po dobijanju dozvole za izdavanje elektronskog novca. Društvo za izdavanje elektronskog novca smije početi izdavati elektronski novac tek nakon upisa te usluge kao djelatnosti u registar poslovnih subjekata kod nadležnog organa za registraciju poslovnih subjekata.

Članom 25. definišu se uslovi pod kojima se odbija zahtjev za dobijanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Ukoliko podnosilac pomenutog zahtjeva ne ispunjava uslove i nije dostavio dokumentaciju predviđenu ovim zakonom, Agencija odbija zahtjev za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca. Takođe, Agencija odbija zahtjev i u drugim slučajevima navedenim u ovom članu ako ocijeni da je znatno otežano ili onemogućeno sprovođenje nadzora. Bliži uslovi odbijanja zahtjeva za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca biće razrađeni u aktu koji donosi Agencija.

Članom 26. propisani su uslovi pod kojima dozvola za izdavanje elektronskog novca prestaje da važi.

Članom 27. propisani su način i uslovi poslovanja društva za izdavanje elektronskog novca. Društvo je dužno da posluje u skladu sa organizacionim, kadrovskim, tehničkim i drugim zahtjevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima, te da uspostavi, održava i unapređuje pouzdane, efikasne i sveobuhvatne sisteme upravljanja i unutrašnjih kontrola, koji obezbjeđuju pouzdano i odgovorno upravljanje. Dalje, propisani su i obavezni segmenti sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola koji zahtijevaju uređenje, te je navedeno da sistemi upravljanja i unutrašnjih kontrola moraju biti srazmjerni prirodi, obimu i složenosti usluga koje društvo za izdavanje elektronskog novca pruža. Sistem upravljanja i sistem unutrašnjih kontrola naročito obuhvataju: organizacionu strukturu sa precizno i jasno utvrđenim, transparentnim i dosljednim podjelama i razgraničenjima poslova, kao i dužnostima i odgovornostima koje se odnose na izdavanje elektronskog novca, zatim efektivne i efikasne procedure za identifikovanje, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo, kao i za upravljanje ovim rizicima, odnosno izvještavanje o tim rizicima, odgovarajuće mehanizme unutrašnjih kontrola koje obuhvataju barem funkcije kontrole rizika, te odgovarajuće računovodstvene procedure, procedure interne revizije, procedure za praćenje zakonitosti poslovanja, kao i druge procedure. Društvo je dužno da organizuje rad i vodi poslovanje u sjedištu društva i da najmanje dio usluga izdavanja elektronskog novca pruža u Republici Srpskoj. Takođe, Agenciji je dozvoljeno da bliže uredi uslove i načine uspostavljanja, održavanja i unapređenja sistema upravljanja i unutrašnje kontrole.

Članom 28. propisan je minimalni iznos osnovnog kapitala društva za izdavanje elektronskog novca, koji se obavezno uplaćuje u cijelosti u novcu, prilikom osnivanja u skladu sa Direktivom 2009/110/EC. Hibridno društvo koje obavlja poslove ili djelatnosti za koje su propisani različiti iznosi osnovnog kapitala, dužno je da obezbijedi osnovni kapital prema najvišem propisanom iznosu. Takođe, društvo je dužno da u svom poslovanju održava propisani iznos kapitala, te je dužno da obavijesti Agenciju, bez odgađanja, u slučaju ako se iznos osnovnog kapitala smanji ispod minimuma definisanog ovim članom.

Članom 29. propisani su minimalni kapitalni zahtjevi društva za izdavanje elektronskog novca u toku poslovanja društva.

Članom 30. propisane su dozvoljene promjene visine kapitala društva za izdavanje elektronskog novca. Agenciji je data mogućnost da u određenoj mjeri i na način propisan ovim članom može naložiti ili dozvoliti povećanje, odnosno smanjenje kapitala društva uzimajući u obzir funkcionisanje sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola, sistema upravljanja rizicima, te na osnovu podataka o gubicima u poslovanju tog društva.

Član 31. uređuje prijem novčanih sredstava imalaca elektronskog novca. Propisano je da se primljena novčana sredstva ne smatraju depozitom u smislu zakona kojim se uređuje poslovanje banaka i da se društvo za izdavanje elektronskog novca ne može baviti primanjem depozita, odnosno ne može ta sredstva koristiti za finansiranje svog poslovanja.

Članom 32. uređuje se zaštita novčanih sredstava imalaca elektronskog novca. Društvo za izdavanje elektronskog novca dužno je da zaštiti novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac u visini iznosa neiskorišćenog elektronskog novca, koji se izračunava na kraju svakog radnog dana, deponovanjem na poseban račun kod banke koja

ima dozvolu Agencije, a čija je isključiva namjena zaštita novčanih sredstava u skladu sa ovim zakonom i koji se može koristiti samo za držanje tih sredstava. Iako Direktiva 2015/2366 o platnim uslugama propisuje i mogućnost zaštite novčanih sredstava imalaca elektronskog novca putem ulaganja sredstava u sigurne, likvidne i niskorizične oblike imovine, u Republici Srpskoj se konzervativnije i opreznije pristupilo zaštiti ovih sredstava. Takođe, društvo je dužno da sredstva koja nisu primljena u gotovini uključi u obračun neiskorišćenog elektronskog novca najkasnije na kraju petog radnog dana od dana izdavanja elektronskog novca, da novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac drži odvojeno od vlastitih sredstava i drugih sredstava primljenih od fizičkih i pravnih lica po drugim osnovama, te da za svakog imaoca elektronskog novca vodi posebnu evidenciju sredstava u vezi sa izvršenjem platnih transakcija. Dalje, novčana sredstva primljena radi zamjene za izdati elektronski novac u visini iznosa neiskorišćenog elektronskog novca ne predstavljaju imovinu izdavaoca i ne ulaze u njenu likvidacionu ili stečajnu masu, niti mogu biti predmet prinudnog izvršenja radi ostvarivanja potraživanja prema izdavaocu. Novčana sredstva primljena od imaoca u zamjenu za izdati elektronski novac koja su deponovana na posebnom računu kod banke, ne predstavljaju imovinu i ne ulaze u likvidacionu ili stečajnu masu te banke. Dalje, ukoliko društvo od imaoca elektronskog novca prima novčana sredstva koja su jednim dijelom namijenjena za izdavanje elektronskog novca, a drugim dijelom za ostale djelatnosti koje društvo obavlja, te je učešće sredstava promjenljivo ili nije unaprijed poznato – društvo je dužno da zaštiti dio sredstava za koji se pretpostavlja da će biti upotrijebljen za izdavanje elektronskog novca, a koji dio se može realno procijeniti na osnovu podataka za protekle periode. Primjer neodredivosti novčanih sredstava namijenjenih izdavanju elektronskog novca predstavljaju sredstva pripejd korisnika kod hibridnog društva koje se bavi pružanjem telekomunikacionih usluga kao svojom osnovnom djelatnošću. Kod unaprijed uplaćenih sredstava za dopunu kredita nije moguće unaprijed odrediti koji dio sredstava će biti iskorišćen za plaćanje npr. usluga telefonskih razgovora ili slanja SMS poruka, a koji za izdavanje elektronskog novca.

Članom 33. propisano je da društvo za izdavanje elektronskog novca u toku poslovanja mora izvršavati obaveze i zadatke, kao i preduzimati mjere i radnje definisane propisima kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.

Članom 34. propisano je da se društvo za izdavanje elektronskog novca u toku poslovanja mora pridržavati zakona i propisa kojim se uređuje oblast računovodstva i revizije, kao i standarda struke. Takođe, propisana je obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca da redovno izvještava Agenciju, kao i obavještava Agenciju o materijalno značajnim promjenama na način i u rokovima kako propiše Agencija, kako bi Agencija, kao nadzorni organ, bila blagovremeno informisana o svim promjenama koje utiču ili mogu uticati na poslovanje društva za izdavanje elektronskog novca.

Članom 35. propisana je obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca da podatke i dokumentaciju u vezi sa izdavanjem elektronskog novca čuva najmanje pet godina od dana njihovog nastanka, osim ako zakonom nije utvrđen duži rok čuvanja.

Članom 36. utvrđena je obaveza društva za izdavanje elektronskog novca za revidiranje svojih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija. Dalje, propisane su i vrste izvještaja koje je društvo za izdavanje elektronskog novca dužno dostaviti Agenciji u roku propisanom zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija. Takođe, propisana je i obaveza hibridnom društvu da Agenciji dostavi odvojene računovodstvene podatke, koji se odnose na izdavanje elektronskog novca sa izvještajem spoljnog revizora o tim podacima u definisanom roku. Utvrđena je i obaveza privrednog društva za reviziju koje obavlja reviziju finansijskih izvještaja društva za izdavanje elektronskog novca ili blisko povezanog pravnog lica, da bez odgađanja obavijesti Agenciju o činjenicama koje bi mogle predstavljati povredu zakona ili propisa od strane

društva, o materijalno značajnim promjenama finansijskog rezultata u finansijskim izvještajima društva, kao i o okolnostima koje bi mogle dovesti do materijalnog gubitka za društvo, te o rezervama datim u mišljenju prilikom revizije finansijskih izvještaja društva, pri čemu isto ne predstavlja povredu tajnosti podataka i privredno društvo za reviziju ne može zbog toga snositi odgovornost. Ovim članom uređeno je i pravo Agencije na donošenje podzakonskog propisa o načinu obavljanja spoljne revizije u društvu za izdavanje elektronskog novca, uslovima i kriterijima koje mora da ispunjava privredno društvo za reviziju za obavljanje revizije u društvu za izdavanje elektronskog novca, te sadržaju izvještaja o obavljenoj reviziji.

Članom 37. utvrđena je obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca da angažuje privredno društvo za reviziju da izvrši reviziju informacionog sistema u društvu za izdavanje elektronskog novca i ocijeni stanje informacionog sistema i adekvatnost upravljanja njime. Dalje, precizirano je da je društvo dužno da Agenciji dostavi izvještaj o reviziji informacionog sistema, kao i da Agencija propisuje način obavljanja revizije informacionog sistema u društvu i rokove u kojima je društvo dužno da dostavi izvještaj o reviziji informacionog sistema Agencije.

Članom 38. omogućava se društvu za izdavanje elektronskog novca izdavanje elektronskog novca preko poslovne jedinice. Društvo za izdavanje elektronskog novca može da vrši izdavanje elektronskog novca izvan Republike Srpske isključivo putem poslovne jedinice. Takođe, ovim članom propisani su podaci i dokumentacija, koje društvo za izdavanje elektronskog novca dostavlja Agenciji, uz zahtjev za dobijanje saglasnosti. Definisana je i rok za odlučivanje o zaprimljenom urednom zahtjevu za dobijanje saglasnosti za izdavanje elektronskog novca putem poslovne jedinice. U slučaju da je navedeni zahtjev nepotpun ili neuredan, Agencija će u definisanom roku obavijestiti društvo na koji način da uredi taj zahtjev. Agencija donosi akt kojim propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz ovog člana.

Članom 39. propisana je zabrana izdavanja elektronskog novca putem zastupnika, distributera ili trećeg lica koje radi u njegovo ime. Ovim članom propisane su obaveze društvu za izdavanje elektronskog novca koje namjerava eksternalizovati pojedine operativne poslove u vezi sa izdavanjem elektronskog novca. S tim u vezi, propisana je obaveza društva za izdavanje elektronskog novca da prije potpisivanja ugovora s drugim licem obavijesti Agenciju o eksternalizaciji pojedinih operativnih poslova, kao i obaveza ispunjavanja propisanih uslova kod eksternalizacije materijalno značajnih operativnih poslova. Takođe, definisan je i pojam materijalno značajnih operativnih poslova društva za izdavanje elektronskog novca, te utvrđeno pravo Agenciji da donese akt kojim razrađuje uslove za eksternalizaciju, te propisuje rok za dostavu navedenog obavještenja.

Članom 40. propisana je mogućnost distribucije i otkupa elektronskog novca, koje izdaje društvo za izdavanje elektronskog novca, putem trećeg fizičkog ili pravnog lica s kojim je zaključen ugovor o obavljanju tih poslova. Dalje, ovim članom propisana je obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca koje namjerava da obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca preko trećeg lica da o tome prethodno obavijesti Agenciju i dostavi joj propisane podatke. Takođe, društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi i dnevno ažurira spisak sa podacima o svim trećim licima koja vrše ugovorene poslove distribucije i otkupa elektronskog novca.

Članom 41. utvrđuje se obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca, koje izdaje elektronski novac i/ili obavlja distribuciju i otkup elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom, da odgovara za zakonito poslovanje poslovne jedinice i trećih lica, kao i za zakonito obavljanje operativnih poslova koje je povjerilo drugom licu.

Članom 42. propisano je da društvo za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH koje ima dozvolu od organa nadležnog za nadzor

izdavanja elektronskog novca može da posluje u Republici Srpskoj isključivo putem poslovne jedinice. Dalje, navedeno društvo može početi sa obavljanjem izdavanja elektronskog novca tek nakon dobijanja saglasnosti Agencije i nakon upisa u registar Agencije. Propisano je da je osnivanje i poslovanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj iz ovog člana moguće samo pod uslovom reciprociteta pod kojima je to u Republici Srpskoj omogućeno društvu za izdavanje elektronskog novca koje osniva poslovnu jedinicu. Takođe, ovim članom je propisano da, u smislu izvještavanja i nadzora od strane Agencije, sve poslovne jedinice za izdavanje elektronskog novca koje je navedeno društvo se smatraju jednom poslovnom jedinicom.

Članom 43. propisani su uslovi koje mora ispunjavati društvo za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, a izvan Republike Srpske koje namjerava da izdaje elektronski novac u Republici Srpskoj putem poslovne jedinice. Takođe, propisano je da se odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Republici Srpskoj primjenjuju i na poslovanje poslovne jedinice društva za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH, osim ako pojedinim odredbama ovog zakona nije drugačije propisano. Agencija donosi akt kojim propisuje bliže uslove za osnivanje poslovne jedinice i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, kao i vrstu podataka, rokove i način na koji poslovne jedinice iz ovog člana izvještavaju Agenciju.

Članom 44. propisana je sadržina i način vođenja registra društava za izdavanje elektronskog novca od strane Agencije. U registar društava za izdavanje elektronskog novca upisuju se podaci o društvima za izdavanje elektronskog novca koje imaju dozvolu za izdavanje elektronskog novca, poslovnim jedinicama društava za izdavanje elektronskog novca, kao i o poslovnim jedinicama društava za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji BiH ili Brčko Distriktu BiH. Podaci iz ovog registra dostupni su na internet stranici Agencije, a Agencija propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra društava za izdavanje elektronskog novca, kao i način brisanja podataka iz tog registra. Takođe, propisano je da Agencija vodi evidenciju pružalaca elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge za korisnika te mreže ili usluge, koji izvršavaju platne transakcije kod kojih se novčana vrijednost ne smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona.

U Glavi IV (čl. od 45. do 57) sadržane su odredbe kojim se uređuje nadzor nad obavljanjem poslova izdavanja elektronskog novca.

Članom 45. propisano je da Agencija vrši nadzor nad primjenom ovog zakona kod banaka, mikrokreditnih društava, društava za izdavanje elektronskog novca i drugih lica u skladu sa navedenim propisima. Pod drugim licima podrazumijevaju se ona lica kod kojih Agencija u skladu sa članom 46. stavom 2. ovog zakona može izvršiti nadzor. Takođe, propisano je da je kod hibridnih društava nadzor ograničen na organizacioni dio tog društva koji se bavi poslovima izdavanja elektronskog novca i drugih poslova propisanih ovim zakonom.

Članom 46. definisan je način vršenja nadzora nad društvima za izdavanje elektronskog novca. Propisano je da Agencija može izvršiti nadzor i kod lica kojima je društvo za izdavanje elektronskog novca eksternalizovalo pojedine operativne poslove u skladu sa ovim zakonom. Lica kod kojih se vrši nadzor dužna su omogućiti ovlašćenim licima Agencije nesmetano vršenje nadzora, te saradivati sa njima. Dalje, Agencija može ovlastiti privredno društvo za reviziju ili drugo stručno osposobljeno lice za obavljanje pojedinih zadataka u vezi sa nadzorom i u tom slučaju ovlašćena lica imaju jednake nadležnosti i dužnosti kao ovlašćeno lice Agencije. Prije početka vršenja nadzora Agencija je dužna u propisanom roku dostaviti obavještenje društvu za izdavanje elektronskog novca, koje sadrži predmet neposrednog nadzora i podatke koje je društvo dužno da pripremi

ovlašćenim licima za potrebe neposrednog nadzora, izuzev ukoliko Agencija procijeni da bi njegovim obavještanjem bila ugrožena svrha neposrednog nadzora i u tom slučaju se obavještenje o neposrednom nadzoru uručuje nadziranom licu neposredno prije početka nadzora. Takođe, propisano je da društvo za izdavanje elektronskog novca plaća naknadu za nadzor Agenciji, čiju visinu, način obračuna i plaćanja propisuje Agencija svojom tarifom. Ovim članom je utvrđeno pravo Agenciji da donese akt kojim propisuje postupak i način obavljanja nadzora, nalažanje mjera nadzora, te obaveze izdavaoca elektronskog novca u toku i nakon izvršenog nadzora.

Članom 47. propisani su način i uslovi, kao i dužnosti društva za izdavanje elektronskog novca u kojima se vrši neposredni nadzor. Takođe, propisano je i vrijeme u kome ovlašćena lica mogu vršiti neposredni nadzor.

Čl. 48. i 49. propisana je obaveza sačinjavanja zapisnika o obavljenom neposrednom nadzoru, kao i propisane okolnosti kada se sačinjava zapisnik u obavljanju posrednog nadzora. Dalje, propisan je rok u kojem društvo za izdavanje elektronskog novca ima pravo da uloži primjedbe na zapisnik, te je definisano da ako se razmatranjem primjedaba društva na zapisnik utvrdi njegova opravdanost, Agencija sačinjava dodatak zapisnika, koji se društvu dostavlja u roku od 15 dana od dana prijema primejdbi na zapisnik. Takođe, utvrđeno je da protiv zaključka kojim se odlučuje o primjedbama na zapisnik nije dopuštena posebna žalba.

Član 50. propisuje da su rješenja kojima Agencija odlučuje u upravnim stvarima konačna, te da se protiv njih može voditi upravni spor, s tim da tužba protiv rješenja ne odlaze njegovo izvršenje, a u upravnom sporu sud ne može u postupku pune jurisdikcije riješiti upravnu stvar za čije rješavanje je utvrđena nadležnost Agencije. Ove odredbe postoje u uporednom pravu zemalja iz okruženja. Dalje, predviđeno je da se u slučaju poništenja rješenja Agencije prava tužioca ograničavaju na naknadu štete koja mu je pričinjena izvršenjem tog rješenja.

Članom 51. navedene su mjere nadzora koje Agencija može preduzeti prema društvu za izdavanje elektronskog novca, i to: dati preporuku, izdati pismeno upozorenje, naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti, izdati prekršajni nalog, privremeno obustaviti izdavanje elektronskog novca i izvršavanje povezanih platnih usluga i oduzeti dozvolu za izdavanje elektronskog novca.

Članom 52. određene su situacije u kojima Agencija daje preporuku društvu za izdavanje elektronskog novca kao najblažu mjeru nadzora. Takođe, preporuka sadrži rok za preduzimanje radnji navedenih u preporuci, kao i rok u kome je društvo za izdavanje novca dužno da dostavi Agenciji izvještaj o primijenjenim preporukama sa pripadajućim dokazima.

Članom 53. propisano je da Agencija može izdati pismeno upozorenje društvu za izdavanje elektronskog novca, ako u vršenju nadzora nad poslovanjem društva utvrdi nepravilnosti, a njihova priroda i obim nemaju značajan uticaj i štetne posljedice.

Članom 54. navedene su mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti koje Agencija može naložiti društvu za izdavanje elektronskog novca ako u poslovanju društva utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti, kao i vrste dodatnih mjera. Takođe, propisano je da Agencija rješenjem o izricanju mjera utvrdi rok za izvršenje svake naložene mjere, kao i rok za dostavljanje izvještaja i dokaza o izvršenju naložene mjere.

Članom 55. utvrđeni su slučajevi u kojima Agencija oduzima društvu za izdavanje elektronskog novca dozvolu za obavljanje djelatnosti izdavanja elektronskog novca. Rješenje o oduzimanju dozvole za izdavanje elektronskog novca objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“ i na internet stranici Agencije.

Članom 56. predviđeno je diskreciono pravo Agencije u izboru mjera nadzora koje će preduzeti prema društvu za izdavanje elektronskog novca i precizno utvrđene činjenice i okolnosti koje Agencija uzima u obzir i cijeni prilikom izbora mjera nadzora.

Članom 57. propisuje se da je Agencija ovlaštena da vrši kontrolu lica koja obavljaju poslove izdavanja elektronskog novca bez dozvole Agencije, kao i da podnese prijavu nadležnom organu za neovlašteno bavljenje izdavanjem elektronskog novca. Radi zaštite potencijalnih imalaca elektronskog novca, propisano je da Agencija na svojoj internet stranici i u sredstvima javnog informisanja objavljuje upozorenje o neovlaštenom obavljanju djelatnosti izdavanja elektronskog novca.

U Glavi V (čl. od 58. do 63) sadržani su prekršaji koji su razvrstani prema počinocima, radi sveobuhvatnog sagledavanja i identifikovanja počinioca prekršaja, kao i lakše primjene u praksi.

Članom 58. propisani su prekršaji i utvrđeni rasponi novčanih kazni za sve izdavaoce elektronskog novca, kao i odgovorno lice u izdavaocu elektronskog novca.

Članom 59. propisane su prekršajne kazne za učinjene prekršaje iz oblasti tajnosti podataka, tj. definisano da se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje unutrašnji platni promet za nepoštovanje odredbi člana 11. ovog zakona.

propisani su prekršaji i utvrđeni rasponi novčanih kazni za društvo za izdavanje elektronskog novca, kao i odgovorno lice u društvu za izdavanje elektronskog novca.

Članom 60. propisani su prekršaji i utvrđeni rasponi novčanih kazni za društva, kao i odgovorno lice u društvu.

Članom 61. propisani su prekršaji i utvrđeni rasponi novčanih kazni za društva za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, kao i odgovorno lice za prekršaje koje učini na području Republike Srpske.

Čl. od 62. do 64. propisani su prekršaji i utvrđeni rasponi novčanih kazni za druga pravna lica, kao i prekršaji u vezi sa sticanjem kvalifikovanog učešća. Takođe, propisano je da se prekršajni postupak pokreće i vodi u skladu sa propisima kojima se uređuje prekršajni postupak.

U Glavi VI (čl. 65. i 66) sadržane su prelazne i završne odredbe.

Članom 65. utvrđen je rok u kojem je Agencija dužna da donese podzakonske akte propisane ovim zakonom.

Članom 66. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu šest mjeseca od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT

Narodna skupština Republike Srpske razmatrala je i usvojila Nacrt zakona o elektronskom novcu na Četvrtoj redovnoj sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, održanoj 18. jula 2023. godine.

Predstavnici Ministarstva finansija Republike Srpske organizovali su u Banjoj Luci, u saradnji sa Agencijom za bankarstvo Republike Srpske i Udruženjem mikrokreditnih organizacija u BiH – AMFI, radionicu na temu Nacrta zakona o elektronskom novcu, na kojoj je iskazano veliko interesovanje učesnika, uz zajedničku konstataciju da ovo zakonsko rješenje nudi dodatnu šansu za dalji razvoj sektora MKO.

Takođe, obrađivač zakona je dodatno razmotrio rješenja utvrđena Nacrtom zakona, analizirajući primjedbe i sugestije dostavljene od Unije poslodavaca Republike Srpske, MTEL a. d. Banja Luka i Digital Money Transfer d. o. o. Banja Luka, te uzimajući u obzir diskusiju vođenu tokom održane radionice, na osnovu čega je izrađen Prijedlog zakona.

U nastavku su navedene najvažnije izmjene Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona, sa obrazloženjem:

– u članu 2. u stavu 1:

- ✓ tačka 2) – pojam „društvo za izdavanje elektronskog novca“ dodatno je usaglašen sa kasnijim odredbama ovog zakona u pogledu mogućeg sjedišta društva, imajući u vidu mogućnost međuentitetskog poslovanja (brisane su riječi „sa sjedištem u Republici Srpskoj“),
- ✓ u t. 4), 5) i 6) predložena su tri nova pojma, i to: „imalac fizičko lice“, „distributer“ i „prosječni neiskorišćeni elektronski novac“, s ciljem izbjegavanja pravnih nejasnoća i obezbjeđenja nedvosmislene primjene,
- ✓ u tački 7) precizirano je da su pojmovi „elektronska komunikaciona mreža“ i „usluga elektronske komunikacione mreže“ umjesto zakonom, utvrđeni propisima koji uređuju elektronske komunikacije jer su oni definisani ne samo zakonom, već i podzakonskim aktima;

– u članu 3. stav 1. tačka 2) podtačka 2. povećan je iznos novčane vrijednosti kao granične vrijednosti u ocjeni ispunjenosti uslova za isključenje iz primjene zakona za platne transakcije koju vrši pružalac elektronskih komunikacionih mreža (ne prelazi do 100 KM po pojedinačnoj platnoj transakciji i do 600 KM mjesečno), čime je izvršeno usklađivanje sa Direktivom EU 2015/2366 o platnim uslugama.

Dalje, u članu 3. predloženi su novi st. 2, 3. i 4. kojima su propisane dodatne obaveze pojedinim licima koji su izuzeti iz obaveze primjene zakona (s ciljem blagovremenog informisanja Agencije i ocjene prestanka ispunjavanja uslova za izuzeće);

– u članu 4:

- ✓ stav 1. tačka 3) podtačka 1. uvažena je primjedba iznesena na Zakonodavnom odboru Narodne skupštine Republike Srpske prilikom razmatranja Nacrta zakona, te je izvršeno normativno-tehničko usklađivanje, gdje je brisan dio odredbe da je društvo dužno da dobije dozvolu za izdavanje elektronskog novca od Agencije, jer je identična odredba propisana u članu 13. ovog zakona,
- ✓ dalje, predloženi su novi st. 3. i 4. kojim je izvršeno dodatno preciziranje odredaba koje se odnose na mikrokreditno društvo, kao izdavaoca elektronskog novca, kao i stav 6. kojim je osnažena zaštita imalaca elektronskog novca,
- ✓ u stavu 3. predviđena je obaveza mikrokreditnoj organizaciji da prije izdavanja elektronskog novca dostavi obavještenje Agenciji o namjeri početka izdavanja elektronskog novca i planiranom danu početka, najkasnije šest mjeseci prije tog početka. Navedena odredba je predložena kako bi Agencija sagledala ispunjenost uslova neophodnih za izdavanje elektronskog novca u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje poslovanje mikrokreditnih organizacija,
- ✓ u stavu 4. prezirane su odredbe ovog zakona koje su mikrokreditne organizacije dužne da primjenjuju ukoliko imaju namjeru da izdaju elektronski novac;

– u članu 10. predložen je novi stav 8. kojim je predviđeno da otkup elektronskog novca izdavalac nije dužan da izvrši ako je zahtjev imaoca podnesen pet godina od dana prestanka važenja ugovora o izdavanju elektronskog novca, imajući u vidu da se elektronski novac izdaje isključivo za namjenu plaćanja roba i usluga i da ne predstavlja novčani depozit u smislu propisa o osiguranju depozita u bankama. Rok od pet godina usklađen je sa članom 373. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04) koji se odnosi na zastaru samog prava iz koga proističu povremena potraživanja;

– u članu 13. stav 3. tačka 2) izvršeno je pojašnjenje operativnih i pomoćnih poslova neposredno povezanih sa izdavanjem elektronskog novca ili pružanjem platnih usluga, u smislu da oni predstavljaju obezbjeđenje izvršenja platnih transakcija, zaštitu, čuvanje i obradu podataka i sl. Odredbe ovog člana dodatno će se analizirati u postupku sveobuhvatne reforme platnih usluga;

- u članu 14, s ciljem obezbjeđenja adekvatnih alata i ovlašćenja nadzornom organu, za potrebe izvršavanja zadataka i nadležnosti, predložen je novi stav 5. kojim je data mogućnost Agenciji da zahtijeva od hibridnog društva da osnuje posebno pravno lice za obavljanje poslova izdavanja elektronskog novca ukoliko utvrdi da drugi poslovi hibridnog društva ugrožavaju stabilnost i sigurnost dijela njegovog poslovanja koji se odnosi na izdavanje elektronskog novca, ili da otežava vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom;
- član 21. izmijenjen je na način da je propisano da Agencija ima diskreciono pravo da, na zahtjev lica koje namjerava da stekne kvalifikovano učešće u hibridnom društvu, cijeneći prirodu djelatnosti hibridnog društva i djelatnost i poslove sticaoca kvalifikovanog učešća, odluči da se na takvo sticanje djelimično ili u potpunosti ne primjenjuju odredbe čl. 18. do 20. ovog zakona;
- u članu 27. predložen je novi stav 5. kojim je precizirano da je društvo dužno da organizuje rad i vodi poslovanje u sjedištu društva i da najmanje dio usluga izdavanja elektronskog novca pruža u Republici Srpskoj, a sve s ciljem stvaranja pravnih pretpostavki za efikasan nadzor nad subjektom nadzora;
- u članu 34. predložen je novi član 4. kojim je utvrđena obaveza društvu za izdavanje elektronskog novca da redovno izvještava Agenciju, kao i da obavještava Agenciju o materijalno značajnim promjenama na način i u rokovima kako propiše Agencija, kako bi Agencija, kao nadzorni organ, pored redovnog izvještavanja, bila blagovremeno obaviještena i o svim vanrednim materijalno značajnim promjenama koje utiču ili mogu uticati na poslovanje društva za izdavanje elektronskog novca;
- u članu 36. u stavu 2. predložena je izmjena roka do kada su društva za izdavanje elektronskog novca dužna da dostave finansijske izvještaje Agenciji, radi usklađivanja sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji;
- u članu 39. stav 1. precizirano je da društvo za izdavanje elektronskog novca ne može izdavati elektronski novac preko zastupnika, distributera ili trećeg lica koje radi u njegovo ime;
- u članu 44. predložen je novi stav 5. kojim je utvrđeno da Agencija vodi evidenciju pružalaca elektronskih komunikacionih mreža ili usluga koje se pružaju uz elektronske komunikacione usluge za korisnika te mreže ili usluge, koji izvršavaju platne transakcije kod kojih se novčana vrijednost ne smatra elektronskim novcem u smislu ovog zakona;
- član 49. koji se odnosi na dopunu zapisnika je korigovan i dorađen u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku;
- u članu 51. predložena je dodatna korektivna mjera Agencije – privremena obustava izdavanja elektronskog novca;
- u članu 55. stav 2. tačka 2) precizirano je da društvo podnosi zahtjev za oduzimanje dozvole na način i u rokovima kako odredi Agencija;
- u čl. 58, 59, 60, 62. i 63. dopunjeni su prekršaji u skladu sa gorenavedenim dopunama članova;
- u prelaznim i završnim odredbama (čl. 65. i 66) predloženo je dodatno vrijeme za stupanje na snagu zakona i donošenje podzakonskih akata, imajući u vidu značajan broj i kompleksnost podzakonskih propisa koje, kao sprovedbene propise, Agencija za bankarstvo Republike Srpske treba donijeti.

Pored navedenog, u pojedinim odredbama Zakona poboljšan je tekst i izvršene su korekcije tehničke prirode radi preciznijeg definisanja i lakše primjene njegovih odredaba.

Prilikom izrade Prijedloga zakona, obrađivač Zakona je razmatrao i prijedloge privrednog društva Digital Money Transfer d. o. o. Banja Luka za izmjene Zakona, ali ih nije prihvatio iz sljedećih razloga:

1) Primjedbe date na čl. 2. i 13. Nacrta zakona o elektronskom novcu kojom se predlaže da se propiše pojam platne usluge na način kako je definisano u Direktivi EU 2015/2366 o platnim uslugama i da se propiše mogućnost društvu za izdavanje elektronskog novca da pruža navedene platne usluga, kao i usluge davanja kredita povezanih s platnim uslugama.

- Primjedba nije prihvaćena imajući u vidu da se predloženim zakonom uređuje isključivo izdavanje elektronskog novca, dok se drugi poslovi iz domena platnih usluga namjeravaju urediti sveobuhvatnom reformom platnog prometa. To znači da je izvršena djelimična transpozicija Direktive Evropske unije o platnim uslugama i Direktive o elektronskom novcu u domaće zakonodavstvo, na način koji nije u suprotnosti sa osnovnim konceptom elektronskog novca. S tim u vezi, treba napomenuti da izdavaoci elektronskog novca mogu vršiti plaćanja elektronskim novcem, što i jeste svrha njegovog izdavanja, ali da taj novac, u skladu sa osnovnim načelima izdavanja elektronskog novca i njegovim pojmom, mora da potiče od gotovog (vlastitog) novca imaoaca, a ne iz pozajmice. Dalja usklađivanja ovog i povezanih zakona, kojima se u širem smislu uređuju platne usluge sa pravnim poretkom Evropske unije vršiće se u narednom periodu u skladu sa potrebama tržišta, to jest učesnika u platnom prometu i stepenom razvijenosti domaćih pružalaca platnih usluga, uz istovremeno jačanje institucionalnih kapaciteta nadzornih organa.

2) Primjedba data na Nacrt zakona o elektronskom novcu u smislu da se doda novi član zakona kojim bi se propisale vrste instrumenata elektronskog novca, zatim da se propiše obaveza izdavaocima elektronskog novca da obavijeste Agenciju o izdavanju novog instrumenta elektronskog novca i mogućnost da Agencija zabrani izdavanje nove vrste instrumenata elektronskog novca.

- Primjedba nije prihvaćena jer odredbe zakona koje se odnose na izdavanje elektronskog novca osiguravaju savremeni okvir za dalji razvoj domaćeg tržišta platnih usluga. Predložena definicija elektronskog novca je dovoljno sveobuhvatna da ne sprečava tehnološke inovacije, kao generatore razvoja u oblasti platnih usluga, a ona se može primijeniti ne samo na proizvode elektronskog novca koji su danas dostupni na tržištu, već i one proizvode koji bi mogli da se razvijaju u budućnosti. Ipak, treba napomenuti da se obaveze informisanja o novim proizvodima, tj. uslugama, mogu i trebaju propisati za sve vrste platnih usluga, a ne samo za usluge izdavanja elektronskog novca, što će biti učinjeno osnaživanjem propisa o platnom prometu.

3) Primjedba data na član 16. stav 3. Nacrta zakona o elektronskom novcu kojom je predloženo da se preformuliše stav 3. na način da lice koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca u društvu za izdavanje elektronskog novca, mora imati najmanje tri godine iskustva u finansijskom sektoru ili u privrednom društvu čija je djelatnost slična poslovima društva za izdavanje elektronskog novca.

- Predložena odredba kojom su propisane stručne kvalifikacije i iskustvo koje obavezno mora imati lice koje neposredno rukovodi poslovima izdavanja elektronskog novca u društvu za izdavanje elektronskog novca je definisana na sličan način kako je to pitanje regulisano i kod ostalih finansijskih organizacija u Republici Srpskoj.

4) Primjedba data na član 28. stav 1. Nacrta zakona o elektronskom novcu kojom je predloženo da se preformuliše stav 1. na način da se briše dio odredbe koja propisuje obavezu uplate minimalnog osnovnog kapitala društva u cijelosti u novcu prilikom osnivanja društva.

- Primjedba nije prihvaćena jer obavezna uplata minimalnog osnovnog kapitala u cijelosti u novcu je identično utvrđena i kod ostalih finansijskih organizacija u Republici Srpskoj.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u Prijedlog zakona o elektronskom novcu i Obrazac 1. procjene uticaja zakona, Ministarstvo privrede i preduzetništva u Mišljenju broj: 18.06-020-2933/23 od 16. novembra 2023. godine konstatuje da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa.

Prijedlog je planiran Programom rada Vlade Republike Srpske i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2023. godinu.

U vezi s problemom koji se želi riješiti, utvrđeno je da je Prijedlog odgovor na pojavu savremenih finansijskih usluga na međunarodnom tržištu, s ciljem stvaranja pravnih pretpostavki za njihov razvoj na domaćem tržištu putem osnivanja i poslovanja društva za izdavanje elektronskog novca i obavljanje plaćanja elektronskim novcem, u skladu s primjenjivim međunarodnim standardima. Naime, izmjenama Zakona o unutrašnjem platnom prometu 2022. godine u pravni sistem Republike Srpske uvedena je definicija elektronskog novca, kao novog pojma u oblasti platnih usluga, s namjerom da se u 2023. godini predloži poseban zakon kojim će pitanja izdavanja i korišćenja elektronskog novca, tj. osnivanje društava za izdavanje elektronskog novca i obavljanje plaćanja elektronskim novcem, biti uređena na cjelovit i sveobuhvatan način. Stvaranjem pravnih preduslova, postavljaju se osnove za korišćenje digitalnog oblika novca, kako u svakodnevnom životu građana, tako i u poslovanju privrednih subjekata.

Ciljevi koji se žele postići su: uređenje poslovanja i razvoj tržišta elektronskog novca, povećanje konkurencije u oblasti platnih usluga, efikasnije, ekonomičnije i sigurnije poslovanje privrednih subjekata, veća finansijska inkluzija, kao i sprečavanje zloupotrebe plaćanja elektronskim novcem u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva i njihove analize, utvrđeno je da se cilj može postići jedino regulatornom mjerom.

U vezi s uticajem na javne budžete, utvrđeno je da Prijedlog neće imati uticaja na javne budžete.

U vezi s uticajem na poslovanje, utvrđeno je da će se Prijedlogom omogućiti efikasnije i jeftinije pružanje platnih usluga usljed povećanja konkurencije u oblasti platnih usluga i otvaranja novih privrednih subjekata. Zbog nedostatka konkurencije, banke koje pružaju uslugu prihvatanja platnih kartica na internetu, u poziciji su da nameću uslove svim trgovcima koji žele da omoguće kupovinu i plaćanje njihovih proizvoda putem interneta, te će se uvođenjem elektronskog novca i društava koja izdaju elektronski novac ta situacija prevazići. Pored izdavanja elektronskog novca, društva za izdavanje elektronskog novca mogu obavljati i druge poslove, ali su propisani stroži uslovi poslovanja društva za izdavanje elektronskog novca, s obzirom na moguće rizike kojima će društva biti izložena. Radi obezbjeđenja odgovarajuće sigurnosti u izmirenju obaveza izdavaoca prema imiocima elektronskog novca, utvrđeni su odgovarajući kapitalni zahtjevi u segmentu osnovnog i regulatornog kapitala. Osim toga, očekuje se da će Prijedlog doprinijeti razvoju elektronske trgovine i neposredno povećati ponudu usluga plaćanja putem interneta, te smanjenju upotrebe gotovine u opticaju, jer omogućava plaćanje bez korišćenja platnih kartica, čime se sprečava mogućnost njihove zloupotrebe. Stvara se pretpostavka za mogućnost obavljanja platne usluge bez nužnog posjedovanja tekućeg računa u banci, kao i jeftinije izvršavanje platnih transakcija, a usluga plaćanja elektronskim novcem biće raspoloživa svakim danom 24 sata u toku cijele godine. Prijedlog će imati pozitivan uticaj na ravnomjerni regionalni razvoj. Naime, pružanje usluga platnog prometa koje su povezane s izdavanjem elektronskog

novca predstavlja dodatnu pomoć u obavljanju platnog prometa, što je posebno značajno za privredne subjekte u manjim mjestima u kojima ne postoji razvijena mreža bankarskih filijala i bankomata.

Prijedlogom je propisano uvođenje novih formalnosti koje će izdavati Agencija za bankarstvo Republike Srpske, i to: 1. dozvola za izdavanje elektronskog novca, 2. prethodna saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za izdavanje elektronskog novca, 3. prethodna saglasnost za rukovodioca društva za izdavanje elektronskog novca, 4. saglasnost društvu za izdavanje elektronskog novca za osnivanje poslovne jedinice izvan Republike Srpske, 5. saglasnost za osnivanje poslovne jedinice društva za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, a izvan Republike Srpske, 6. saglasnost za smanjenje kapitala društva za izdavanje elektronskog novca. Formalnosti se izdaju u svrhu zaštite imalaca elektronskog novca i finansijskog sistema u cjelini.

U vezi sa socijalnim uticajem, utvrđeno je da se Prijedlogom stvaraju pretpostavke za nove poslove i osnivanje novih, odnosno proširenje djelatnosti rada postojećih privrednih društava, te se očekuje pozitivan uticaj na tržište rada i zaposlenost. Takođe, očekuje se pozitivan uticaj na ekonomski i socijalni položaj potrošača kroz smanjenje nivoa cijena platnih usluga. Građanima se takođe obezbjeđuje veća sigurnost plaćanja putem interneta, jer se plaćanje vrši bez korišćenja platnih kartica i bez nužnog posjedovanja tekućeg računa u banci. Stvaranje uslova za pružanje navedene usluge doprinijeće povećanju kvaliteta života stanovništva u malim, nerazvijenim opštinama, u kojima je sve više izražen problem nepostojanja bankarske usluge, zbog zatvaranja organizacionih dijelova banaka.

U vezi s uticajem na životnu sredinu, utvrđeno je da Prijedlog ne utiče na životnu sredinu.

U pogledu ostalih metodoloških koraka procjene uticaja propisa, utvrđeno je da je na temu Nacrta zakona o elektronskom novcu održana radionica, više sastanaka te konsultacije s predstavnicima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Unijom poslodavaca i pojedinim privrednim društvima.

Kada je u pitanju sprovođenje propisa, utvrđeno je da je za primjenu zakona odgovorna Agencija za bankarstvo Republike Srpske, koja će redovno izvještavati Vladu Republike Srpske i Narodnu skupštinu Republike Srpske o najznačajnijim pokazateljima u oblasti izdavanja elektronskog novca. Pokazatelji za vrednovanje efekata primjene zakona su broj osnovanih društava za izdavanje elektronskog novca, cijena usluga izdavanja elektronskog novca i cijena platnih usluga povezanih s izdavanjem elektronskog novca.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske će donijeti akte kojima se detaljnije razrađuju uslovi za davanje dozvole za izdavanje elektronskog novca, davanje prethodne saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za izdavanje elektronskog novca, davanje prethodne saglasnosti za rukovodioca društva za izdavanje elektronskog novca, davanje saglasnosti društvu za izdavanje elektronskog novca za osnivanje poslovne jedinice izvan Republike Srpske i osnivanje poslovne jedinice i druga pitanja.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu s Odlukom o procjeni uticaja propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.